

DIENSTGEHEIM

VS 2-1120/2

KONINKLIJKE LANDMACHT

VOORSCHRIFT 2-1120/2, 7e druk
(hiermede vervalt VS 2-1120/2, 6e druk)

VELDDIENST DEEL 2
MILITAIRE TEKENS
EN
MILITAIRE AFKORTINGEN

(Een uitgave van de Sectie Doctrine,
Afdeling Operatiën, Landmachtstaf)

DIENSTGEHEIM

Dit voorschrift is geclassificeerd overeenkomstig het gestelde in artikel 6, 2e lid, van het classificatievoorschrift VS 2-1111, alsmede overeenkomstig de richtlijn 6. - F van dat voorschrift.

OPGAVE VAN WIJZIGINGEN

Nr.	d.d.	Omschrijving	Aangebracht door	Paraaf

INHOUDSOPGAVE

ONDERWERP I
MILITAIRE TEKENS

		Blz:
Hoofdstuk 10	Inleiding	I- 1
	100 Definitie	I- 1
	101 Toepassing	I- 1
	102 Kleuren	I- 2
	103 Aaneengesloten en onderbroken lijnen	I- 3
Hoofdstuk 11	Tekens voor eenheden, commandoposten, waarnemingsposten, inrichtingen, installaties en uitrusting	I- 4
	110 Algemeen	I- 4
	111 Functie-indicatietekens voor eenheden	I- 8
	112 Functie-indicatietekens voor commandoposten	I-15
	113 Functie-indicatietekens voor waarnemingsposten	I-16
	114 Functie-indicatietekens voor logistieke inrichtingen	I-16
	115 Functie-indicatietekens voor elektronische installaties	I-20
	116 Tekens voor uitrusting	I-21
	117 Plaats van het teken op de kaart of het beeldscherm	I-25
	118 Aanvullende informatie met behulp van velden	I-26
	119 Overzicht velden.	I-39
Hoofdstuk 12	Tekens voor terrein en tactische activiteiten	I-43
	120 Algemeen	I-43
	121 Tekens voor gebieden	I-43
	122 Tekens voor opstellingen en vuursteun	I-46
	123 Tekens voor nbc-strijdmiddelen	I-48
	124 Tekens voor lijnen	I-49
	125 Tekens voor het aangeven van (tactische) verplaatsingen	I-51
	126 Tekens voor hindernissen, vernielingen en mijnen	I-52
	127 Tekens voor het aangeven van punten	I-55
	128 Aanvullende informatie met behulp van velden	I-56
	129 Overzicht velden	I-59

**ONDERWERP II
MILITAIRE AFKORTINGEN**

Hoofdstuk 20	Inleiding	II- 1
	200 Algemene bepalingen	II- 1
	201 Bijzondere bepalingen	II- 2
Hoofdstuk 21	Lijst met militaire afkortingen	II- 5
	210 Woorden-afkortingen	II- 5
	211 Afkortingen-woorden	II-17
Hoofdstuk 22	Lijst met afkortingen van namen van autoriteiten, eenheden en instellingen	II-29
	220 Woorden-afkortingen	II-29
	221 Afkortingen-woorden	II-34
	222 Provincie-afkortingen	II-38
Hoofdstuk 23	Lijst met afkortingen van NAVO-begrippen	II-39
	230 Woorden-afkortingen	II-39
	231 Afkortingen-woorden	II-50
Hoofdstuk 24	Lijst met afkortingen van namen van autoriteiten, instellingen en eenheden van de NAVO	II-60
	240 Woorden-afkortingen	II-60
	241 Afkortingen-woorden	II-63

ONDERWERP I MILITAIRE TEKENS

(Gebaseerd op STANAG 2019 en APP-6,
Military Symbols for Land Based Systems)

Y-CHE.MI

HOOFDSTUK 10 INLEIDING

100. Definitie

Een militair teken is een grafisch symbool, samengesteld uit een enkele figuur of een combinatie van figuren - waar nodig aangevuld met letters, cijfers, afkortingen en woorden -, al dan niet in kleur, dat wordt gebruikt om een bepaalde eenheid, inrichting, installatie, uitrusting, activiteit of ander gegeven van militair belang aan te duiden, anders dan die reeds origineel op stafkaarten zijn aangebracht.

101. Toepassing

1010. Binnen de Noordatlantische Verdragsorganisatie (NAVO) zullen zowel nationaal als internationaal de militaire tekens worden gebruikt zoals overeengekomen in STANAG 2019, uitgewerkt in APP-6, MILITARY SYMBOLS FOR LAND BASED SYSTEMS. Voor zover van belang voor de Koninklijke landmacht zijn deze tekens opgenomen in dit voorschrift.

1011. Sedert de uitgifte van de 6e druk in 1987 zijn op APP-6 twee wijzigingen gepubliceerd. Tevens werd AAP 15(c) GLOSSARY OF ABBREVIATIONS, USED IN NATO DOCUMENTS, herzien. Deze wijzigingen en wijzigingsvoorstellen van gebruikers maakten deze 7e druk noodzakelijk.

1012. Afwijkingen ten opzichte van vorige edities:

- De militaire tekens in de eerste edities van dit voorschrift waren bedoeld om met de hand te worden aangebracht op stafkaarten, oleaten, enz. Het systeem, zoals opgenomen vanaf de 6e druk, is ontworpen voor zowel gebruik met de hand op stafkaarten, e.d., als voor geautomatiseerde weergave op bij voorbeeld beeldschermen.
- Enkele oneigenlijke onderwerpen uit de 5e druk zijn vanaf de 6e druk niet meer opgenomen. Zie voor deze specialistische onderwerpen:
 - tekens en afkortingen op verbindingsschema's en overzichten: VS 11-20 (STANAG 5042);
 - genietechnische gegevens: STANAG 2269;
 - aanduiding van gevaarlijke gebieden, verontreiniging en mijnevelden: VS 3-755/1 (STANAG 2002);
 - alarmsignalen bij (dreigende) nbc- en luchtaanvallen: VS 3-755/1 (STANAG 2047);
 - borden voor bruggen en klasse-aanduiding op voertuigen: STANAG 2010;
 - aanduiding commandoposten, staven en installaties: STANAG 2035.
- Een belangrijke wijziging in de 7e druk betreft het laten vervallen van de tekens (een of twee horizontale streepjes) om het kaliber of de zwaarte van een uitrustingsstuk of wapen aan te geven. Zie subparagraaf 1160.
- De benaming eenheid wordt in dit voorschrift ook gebruikt voor grote eenheden en formaties.

1013. Militaire tekens kunnen o.m. worden gebruikt op:

- alle soorten operatiekaarten en kaartoverdrukken;
- oleaten behorende bij operatieplannen en -bevelen;
- luchtfoto's;
- voertuigen;
- organisatieschema's;
- bewegwijzeringsborden.

1014. Indien het nodig is de militaire tekens (verder te noemen: teken(s)) met woorden en/of afkortingen aan te vullen, wordt daarbij de taal gebezigd van het land dat de tekens gebruikt. Indien er twijfel bestaat of de lezer een teken zal begrijpen, dient door middel van een toelichting de vereiste verklaring te worden gegeven. Bij toepassing in NAVO-verband dienen de woorden en afkortingen, alsmede eventuele verklarende toelichtingen bij de tekens in één der officiële NAVO-talen te worden gesteld. De nationale taal kan daaraan worden toegevoegd.

1015. Ten behoeve van de duidelijkheid en ter vermindering van misverstanden moeten de tekens zo eenvoudig mogelijk worden gehouden. Indien er geen teken bestaat of een combinatie van tekens niet voldoet, kan in een uitzonderingsgeval van de regels worden afgeweken. In dat geval moet het speciale teken worden verklaard in een toelichting onderaan de kaart, schets, foto of schema.

1016. Voor aanvullende informatie (b.v. om aan te geven waarvoor een gebied wordt gebruikt) wordt zo veel mogelijk gebruik gemaakt van de afkortingen uit hoofdstuk 21, resp. 23. De aanvullende informatie (inclusief de afkortingen) wordt in blokletters (hoofdletter-type) geschreven.

102. Kleuren

1020. Indien enigszins mogelijk worden verschillende kleuren gebruikt om onderscheid te maken tussen eigen en geallieerde tekens enerzijds, en vijand-tekens anderzijds.

1021. De volgende kleuren worden gebruikt:

- *blauw* : voor eigen en geallieerde eenheden, waarnemingsposten, installaties, enz;
- *zwart* : voor toevoegingen zoals vakgrenzen en scheidingslijnen;
- *rood* : voor vijandelijke eenheden, waarnemingsposten, installaties, enz.
- *geel* : voor eigen en vijandelijke besmette gebieden;
- *groen* : voor eigen en vijandelijke hindernissen.

Bij gebruik van andere kleuren moet de betekenis in een toelichting c.q. legenda worden aangegeven.

1022. Indien *één kleur* wordt gebruikt:

- Eigen en geallieerde tekens worden met enkele lijnen aangeven; b.v.

- Tekens voor vijandelijke eenheden, installaties, activiteiten (zie hoofdstuk 11) worden aangegeven:

- hetzij met dubbele lijnen; b.v.

- hetzij door middel van de afkorting VIJ (vijand); b.v.

- Terrein en tactische activiteiten (zie hoofdstuk 12) worden uitsluitend aangegeven met de afkorting VIJ.

1023. Indien er *twee kleuren* beschikbaar zijn, worden deze als volgt gebruikt:

- één kleur (bij voorkeur blauw, zwart of groen) voor eigen en geallieerde tekens;
- één kleur (bij voorkeur rood) voor vijandtekens.

1024. Indien er *drie kleuren* beschikbaar zijn, worden deze als volgt gebruikt:

- één kleur (bij voorkeur blauw of zwart) voor eigen en geallieerde tekens;
- één kleur (bij voorkeur rood) voor vijandtekens;
- één kleur (bij voorkeur geel of groen) voor besmette gebieden en hindernissen (eigen of vijandelijke).

103. Aaneengesloten en onderbroken lijnen

Om de verschillende locaties aan te geven, kunnen voor de tekens voor eenheden, waarnemingsposten, inrichtingen, installaties en activiteiten, aaneengesloten of onderbroken lijnen worden gebruikt.

- Een *aaneengesloten lijn* wordt gebruikt om aan te geven:

- de huidige of werkelijke locaties;
- aanvalsdoelen;
- vakgrenzen en scheidingslijnen;
- coördinatielijnen;
- vuursectoren.

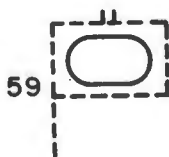
- Een *onderbroken lijn* wordt gebruikt om aan te geven:

- geplande activiteiten; b.v.

geplande aanvalsrichting;

- toekomstige locaties; b.v.

toekomstige locatie
commandopost
59 Tankbataljon;

- schootssector: zie punt 1224.

HOOFDSTUK 11 TEKENS VOOR EENHEDEN, COMMANDOPOSTEN, WAARNEMINGSPOSTEN, INRICHTINGEN, INSTALLATIES EN UITRUSTING.

110. Algemeen

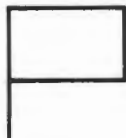
In dit hoofdstuk worden de (basis-)tekens ter aanduiding van eenheden, commando- en waarnemingsposten, inrichtingen, installaties en uitrusting in de ruimste zin weergegeven. Deze (basis-)tekens dienen, waar relevant, te worden gecombineerd.

1100. Basistekens

– Een eenheid:

– Een commandopost (c.q. staf, hoofdkwartier):

– Een waarnemingspost:

– Een logistieke inrichting:

– Een elektronische installatie:

– Een landingsplaats:

1101. *Groottekens*

Groottekens worden boven het basisteken geplaatst.

a.

Nr.	Groote	Benaming ehd.	Toelichting
1	●	Groep Ploeg Stuk	o.a. (pa)inf diensten, cavverk art, mnn
2	● ●	Detachement Verkgroep Sectie	o.a. ci (pa)inf, tk-, cavverk art, cav tk
3	● ● ●	Peloton Gevechtsbatterij Vlucht	lua gp lt vltgn
4		Compagnie Eskadron Batterij Squadron	cav, Kmar art gp lt vltgn
5		Bataljon Afdeling Commando* Colonne Groep	art diensten, voor niet-organieke formatie be- staande uit verscheidene onder no 3 en 4 vallende ehdn KMC gp lt vltgn
6		Regiment Korps Geniegevechtsgroep (Va)groep Provinciaal/Regionaal Militair Commando*	niet-organieke traditionele groepering van bats behorende tot hetzelfde wapen/dienst- vak b.v. Regiment Infanterie Oranje Gelder- land conform regiment; bij art: b.v. Korps Rijdende Artillerie; ook: Korps Commandotroepen en Korps Nationale Reserve. gn; organieke groep met uitsluitend ge- nie-eenheden. - steeds voorafgegaan door wapen- of dienst-aanduiding - lua, va, vbdd, diensten; commando in de nationale sector
7	X	Brigade Legerkorpsartillerie Legerkorps Logistiek Commando*	art diensten
8	XX	Divisie	
9	XXX	Legerkorps	
10	XXXX	Leger	
11	XXXXX	Legergroep	NORTHAG, CENTAG
12	XXXXXX	Sector	AFNORTH, AFCENT, AFSOUTH

* Naast commando's op bataljons- en regiments/brigadeniveau bestaan nog nationale commando's (o.a. NTC, COKL, NLC, CVKL).

DIENSTGEHEIM

- b. De tabel vergelijkbare eenheidsbenamingen BE, GE, UK en US is overeenkomstig STANAG 2356, COMPARATIVE FORMATION/UNIT DESIGNATION. Deze tabel bevat slechts de op NL, BE, GE, UK en US betrekking hebbende gegevens. Voor informatie/eenheidsbenamingen van andere NAVO-strijdkrachten dient STANAG 2356 te worden geraadpleegd.

Nr.	Grootte teken	Benaming eenheden en toelichting			
		BE	GE	UK	US
1	●	Ploeg/Equipe	Trupp Sektion	Section	Squad
2	● ●	Sectie/section	Gruppe		
3	● ● ●	Peloton	Zug Staffel 3)	Platoon Troop 1) Flight	Platoon Detachment 2)
4		Compagnie Eskadron/Escadron Batterij/Batterie	Kompanie Batterie Staffel	Company Squadron 4) Battery Squadron Combat team 6)	Company Troop 5) Battery
5		Bataljon/bataillon Escadrille	Bataillon	Battalion Regiment 7) Commando 8) Battle group 6)	Battalion Squadron 5)
6		Regiment 9) Groepering/Groupe- ment	Regiment 10)	Brigade 11) Group 13)	Regiment 12) Group 14)
7	X	Brigade	Brigade Heimatschutz- kommando	Brigade	Brigade
8	XX	Divisie/Division	Division	Division	Division
9	XXX	Legerkorps/Corps d'Armée	Korps	Corps	Corps
10	XXXX	Leger/Armée	Heer		Numbered army 15)
11	XXXXX	Legergroep/Groupe d'Armée	Heeresgruppe	Army group	Theater army 16)

- 1) UK Troop : Artillerie, cavalerie, verbindingdienst, mariniers.
- 2) US Detachment : Diensten, militaire politie en speciale troepen.
- 3) GE Staffel : Command/control echelon of steunende elementen van diensten.
- 4) UK Squadron : Cavalerie, genie, verbindingdienst en 'special air service'.
- 5) US Troop en
US Squadron : Cavalerie-verkenning en luchtmobiele cavalerie.
- 6) UK Combat Team
en
UK Battle Group : Samengestelde eenheden van gemengde wapens.

- 7) UK Regiment : Artillerie, cavalerie, genie, verbindingdienst, 'special air service' en lichte vliegtuigen.
- 8) UK Commando : Mariniers.
- 9) BE Regiment : Betreft uitsluitend BE Para-Commando Regiment.
- 10) GE Regiment : Artillerie, cavalerie, genie, geneeskundige dienst, verbindingdienst en lichte vliegtuigen.
- 11) UK Brigade : Artillerie en genie.
- 12) US Regiment : Cavalerie-verkenning.
- 13) UK Group : Verbindingdienst.
- 14) US Group : Artillerie, genie, diensten, speciale troepen en lichte vliegtuigen.
- 15) US Numbered Army : Kan worden geformeerd om leiding te geven aan twee of meer legerkorpsen.
- 16) US Theater Army: De in een operatietoneel optredende US strijdkrachten, bestaande uit een combinatie van 'numbered armies', legerkorpsen en diensten.

1102. Symbolen gerelateerd aan groottekens:

- Niet-organieke groepering:

bij voorbeeld:

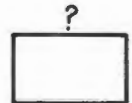
· een team: 1)

· een gemengd bataljon: 1)

- Grootte van de eenheid onbekend:

- Een onder nationaal bevel gestelde eenheid, niet toegewezen aan, noch bestemd voor een NAVO-commandant:

1) Zie ook subparagraaf 1182 (veld G) en 1187 (veld G).

111. **Functie-indicatietekens voor eenheid**

1110. Enkelvoudige tekens voor het aanduiden van eenheden:

- amfibische eenheid:

- antitankeenheid:

- artillerie-eenheid:

- bevoorradingseenheid:

- brugslageenheid:

- eenheid geleide wapens:

- eenheid voor onbemande luchtverkenning:

- geluidmeeteenheid:

- geneeskundige eenheid:

- genie-eenheid:

- helikoptereenheid van de landmacht:

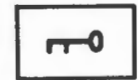
- herstel- c.q. onderhoudseenheid:

- infanterie-eenheid:

- intendance-eenheid:

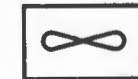
- luchtdoeleenheid:

- luchtlandingseenheid:

- luchtmachteenheid:

- luchtmobiele eenheid:

- marine-eenheid:

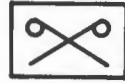
– marinierseenheid:

– materieeldiensteenheid:

– nbc-eenheid:

– pijpleidingseenheid:

– (niet-geleide) raketeenheid:

– stafeenheid:

– tankeenheid: 2)

– topografische dienst-/kaartverstrekkingseenheid:

– transporteenheid/verkeersdetachement:

2) Tevens, maar uitsluitend in combinatie met andere enkelvoudige tekens, voor een gepantserde eenheid.

– veldposteenheid:

– verbindingseenheid:

– verkenningseenheid:

– verzorgingseenheid:

– werktroepeneenheid:

1111. **Samengestelde tekens voor het aanduiden van eenheden.** De tekens ter aanduiding van eenheden kunnen zowel met elkaar als met tekens voor uitrusting worden gecombineerd. Enkele voorbeelden:

– gemechaniseerde artillerie-eenheid:

– mortiereenheid:

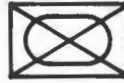
– pantserantitankeenheid:

– pantsergenie-eenheid:

– pantserinfanterie-eenheid:

– pantsperluchtdoelartillerie-eenheid:

– pantserrupsverkenningseenheid:

– pantserwieleenheid:

– pantserinfanterie-eenheid(wiel):

– raketartillerie-eenheid (niet-geleid):

1112. Eenheden, waarvoor geen functie-indicatieteken bestaat, worden aangeduid met de **afkorting** van de naam van de eenheid.

Enkele voorbeelden:

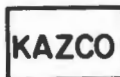
– contra inlichtingeneenheid:

– elektronische oorlogvoeringseenheid:

– kazernecommando:

– marechaussee-eenheid:

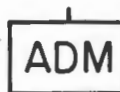

– militaire inlichtingeneenheid:

1113. Om eenheid in het gebruik te bevorderen worden nog enkele (samengestelde) tekens opgenomen:

– administratieve compagnie:

– antitank-helikoptereenheid:

– drone-eenheid:

– geneeskundige eenheid van
het Legerkorps Logistiek Commando ³⁾:

LLC

– bevoorradingseenheid van
het Nationaal Logistiek Commando ³⁾:

NLC

³⁾ Functie-indicatiegegevens (voor bijvoorbeeld geneeskundige dienst, bevoorrading, enz.) gebruiken met zondig de toevoeging LLC, resp. NLC.

- gemechaniseerde raketartillerie-eenheid (niet-geleid):

- gemechaniseerde raketartillerie-eenheid (geleid):

- lange afstandsverkenningseenheid:

- luchtdoelartillerie-eenheid (kanonsysteem):

- luchtdoelartillerie-eenheid (raketsysteem):

- parkeenheid:

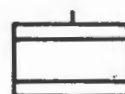
- personeelsaanvullingseenheid:

- stafcompagnie/batterij/eskadron:

- stafverzorgingscompagnie/batterij/eskadron:

1114. **Mobilisabele eenheden.** Eenheden, die (gedeeltelijk) mobilisabel zijn worden als volgt aangegeven:

– gedeeltelijk mobilisabele eenheid:

– geheel mobilisabele eenheid:

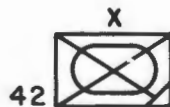

– bij voorbeeld:

· het geheel mobilisabele
14 Pantserinfanteriebataljon:

· de gedeeltelijk mobilisabele
42 Pantserinfanteriebrigade:

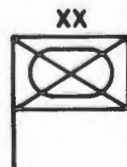
112. Functie-indicatietekens voor commandoposten

Het basisteken wordt aangevuld met het grootteken en het eenheidsteken. Zonodig kan onder het basisteken door middel van afkortingen een nadere aanduiding van de commandopost worden gegeven. De punt van de stok geeft de juiste locatie van de commandopost aan, resp. het begin van de bewegwijzering. Enkele voorbeelden:

– De gevechtstaf van een tankbataljon:

– De commandopost van een pantserinfanteriedivisie:

- De geplande commandopost van een pantser-infanterieteam:

113. Functie-indicatietekens voor waarnemingsposten

Het basisteken wordt aangevuld met het teken voor eenheden om aan te duiden welke waarnemingspost wordt bedoeld. Enkele voorbeelden:

- voorwaartse waarnemer (mortieren):

- voorwaartse waarnemer (artillerie):

- waarnemingspost van een infanterie-eenheid:

- waarnemingspost van een verkenningseenheid:

114. Functie-indicatietekens voor logistieke inrichtingen

1140. In het basisteken wordt het functionele logistieke teken geplaatst. In vele gevallen verandert de benaming van een logistieke inrichting per bevelsniveau; dit niveau kan worden aangegeven door het grootteken. Zie hiervoor enkele voorbeelden in punt 1141. Voor samengestelde logistieke tekens: zie punt 1142.

- bad- en wasinrichting:

– begraafplaats c.q. verzamelplaats doden:

– chemische opslagplaats:

– inrichting voor brandstof, olie en smeermiddelen:

– inrichting voor materieeldienstgoederen
(m.u.v. parkgoederen):

– geneeskundige inrichting (geen hospitaal zijnde):

– genie-opslagplaats:

– herstellwerkplaats:

– hospitaal:

– kernwapenopslag:

– levensmiddelendepot:

– munitiedepot:

– ontsmettingsplaats:

– opslagplaats voor brugmaterieel:

– park:

– verkeerscontrolepost:

– waterpunt:

1141. Enkele voorbeelden, zoals bedoel in aanhef punt 1140:

– begraafplaats ingericht in het
gezagsgebied van de PMC-OV:

PMC-OV

– (brigade)verdeelplaats klasse I:

– (legerkorps)munitie-aanvullingsplaats:

– verstrekingspunt klasse III voor een bataljon:

– waterpunt van de A Compagnie:

1142. Samengestelde tekens voor logistieke installaties:

– de geneeskundige hulppost van een gemechaniseerde afdeling veldartillerie:

– aanvullingsplaats voor artilleriemunitie (kanonsysteem):

– aanvullingsplaats voor artilleriemunitie (niet-geleid raketsysteem):

– brigadeverdeelplaats klasse V (hand- en vuistvuurwapens):

– opslagplaats voor vliegtuigbrandstof
voor landmacht helikopters:

– opslagplaats mijnen en explosieven:

115. Functie-indicatietekens voor elektronische installaties

(Op verbindingsschema's en -overzichten worden tekens gebruikt conform VS 11-20 (STANAG 5042)).

– elektronische oorlogvoeringsinstallatie:

– doelaanwijzer (laser-, infrarood-):

– grondsensoren (algemeen):

– installatie voor doelopsporing voor de artillerie:

– luchtverdedigingsradar:

– interceptiestation:

- peilstation:

- stoorzender:

- verbindinginstallatie(-station):

116. Tekens voor uitrusting

1160. Basistekens voor wapens:

- antitankkanon:

- antitankraketwerper:

- geleid antitankwapen:

- antitankwapen (overige):

- geleid wapen tegen luchtdoelen:

– grond-grond geleid wapen:

– kanon of houwtiser:

– luchtdoelkanon:

– mitrailleur:

– mortier:

– meervoudige raketwerper:

N.B.: Het systeem met de horizontale streepjes (om het kaliber aan te geven) is vervallen. In plaats daarvan wordt naast het basisteken zondig het kaliber of de naam van het wapen c.q. uitrustingsstuk geplaatst (zie subparagraaf 1181 en 1185, veld V).

1161. Basistekens voor voertuigen:

– niet-gepantserd voertuig (personen- en/of vrachtvervoer):

- gepantserd/gemechaniseerd voertuig
(algemeen teken):

- gepantserd personeelsvoertuig (b.v. M 113):

- infanteriegevechtsvoertuig (b.v. YPR 765):

- transportvoertuig met shelter (b.v. bureau-auto):

- tank:

1162. Wijze van voortbewegen:

- rupsband:

- op wielen (algemeen):

- op wielen, terreinvaardig:

- op wielen, getrokken c.q. aanhangwagen:

- amfibisch:

Deze tekens *in* het basisteken geplaatst betekent dat het vervoermiddel organiek is: *onder* het basisteken geplaatst houdt in: niet-organiek transport (zie punt 1187 R).

1163. **Samengestelde tekens voor voertuigen.** Tekens voor voertuigen kunnen met tekens voor eenheden, functionele verzorgingstekens en tekens voor uitrusting worden gecombineerd. Enkele voorbeelden zijn:

- genie tankdozer:

DOZER

- genie 10-tons vrachtauto:

10 TON LAD

- brugleggende tank:

- pantserrupsvoertuig tegen luchtdoelen:

- algemeen indicatieteken voor genievoertuigen:

1164. Tekens voor helikopters:

- antitankhelikopter: ⁴⁾

- verkenningshelikopter (onbewapend): ⁴⁾

- verkenningshelikopter (bewapend): ⁴⁾

⁴⁾ Betreft landmachthelikopters.

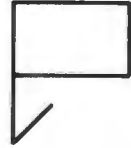
1165. Teken voor radar:

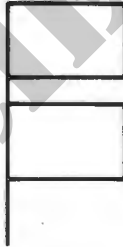
117. Plaats van het teken op de kaart of het beeldscherm

1170. De exacte plaats van eenheden, waarnemingsposten, inrichtingen, installaties of uitrusting kan op verschillende manieren worden aangegeven.

1171. Het basisteken voor een commandopost is aan de linkerzijde altijd van een stok voorzien. Deze stok kan naar behoefte worden verlengd of gebroken. De voet van de stok geeft de juiste plaats aan, resp. het begin van de bewegwijzering:

1172. Indien een aantal staven zich op dezelfde plaats bevindt, kunnen de tekens op één stok worden geplaatst:

1173. Tenzij het teken een commandopost voorstelt kan midden onder het teken een stok (vector) worden geplaatst die naar behoefte kan worden verlengd of gebroken. De voet van de stok geeft de juiste plaats aan:

1174. Indien geen vector wordt geplaatst onder het teken, geeft *het onderste punt* of *het midden van de onderste lijn* de exacte plaats aan:

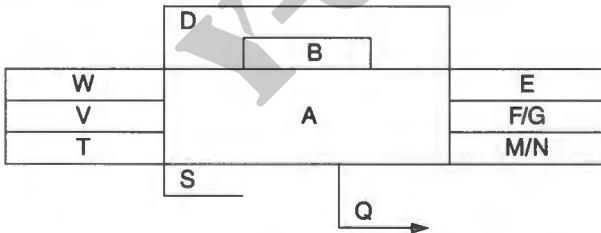
1175. Indien een aantal eenheden, installaties of inrichtingen zich op dezelfde plaats bevindt, is het vaak gemakkelijker de groep tekens met een *accolade* samen te vatten:

118. Aanvullende informatie met behulp van velden

1180. Velden liggen gegroepeerd in en rond een basisteken en bevatten aanvullende informatie over de eenheid, commandopost, waarnemingspost, logistieke inrichting, elektronische installatie of uitrusting; de informatie bestaat uit combinaties van letters, cijfers en/of afkortingen.

1181. **Het gebruik van velden beneden formatieniveau.** Eenheden en grote eenheden van de Koninklijke landmacht zullen, waar relevant, alleen de onderstaande velden gebruiken.

A : teken	N : vijand
B : grootteken	Q : bewegingsrichting
D : niet-organieke groepering	S : commandopost
E : onbekend of onbevestigd	T : onderdeelaanduiding
F : versterkt of onttrokken	V : soort eenheid of uitrusting
G : extra informatie	W : datumtijdgroep.
M : hoger bevelsniveau	

1182. Voor het gebruik van de velden wordt verwezen naar de betreffende paragrafen (par 1183 e.v.) in dit voorschrift. Voor enkele velden geldt aanvullend:

- **Veld F: Versterkt of onttrokken.**

Indien een eenheid wezenlijk is versterkt, wordt een (+) in veld F geplaatst, resp. een (-) indien een belangrijk deel aan de eenheid is onttrokken.

Voorbeelden:

12 (+) 12 Tankbataljon versterkt

311 (-) 311 Infanteriebataljon minus een infanteriecompagnie.

- **Veld G: Extra informatie.**

- Algemene informatie:

Voorbeeld:

C TANKEN 1300 Cesk moet om 13.00 uur tanken.

- Samenstelling teams en gemengde bataljons. Deze kan in veld G worden aangegeven door het vermelden van een cijfercombinatie. De volgorde hierbij is het aantal tankpelotons, pantserinfanteriepelotons en pantserrupsantitankpelotons.

Voorbeelden:

A 121
47 Het A Team van 47 Pantserinfanteriebataljon, bestaande uit een tank-, twee pantserinfanterie- en een pantserrupsantitankpeloton.

11 831 11 Tankbataljon gemengd, bestaande uit totaal acht tank-, drie pantserinfanterie- en een pantserrupsantitankpeloton.

- **Veld M:** *Hoger bevelsniveau.*
In veld M wordt het hogere bevelsniveau geplaatst, voor zover dat voor een goed begrip nodig is.

Voorbeeld:

17 Pantserinfanteriebataljon van de
13 Pantserbrigade uit de 1 Divisie.

- **Veld N:** *Vijand.*
Indien één kleur (en geen dubbele lijnen) wordt gebruikt, wordt in dit veld de afkorting 'VIJ' geplaatst.
- **Veld T:** *Onderdeelsaanduiding.*
In dit veld wordt het nummer (zo nodig aangevuld met de naamsafkorting) geplaatst. De onderdeelsaanduiding moet overeenkomen met het grootteken.

Voorbeelden:

411 Werktroepencompagnie onder
bevel van PMC-NH. 5)

42 Pantserinfanteriebataljon Limburgse
Jagers van de 41 Pantserbrigade.

- **Veld V:** *Soort eenheid of uitrusting.*
In veld V wordt in voorkomend geval de bijzondere aard van de eenheid, het kaliber of de naam van het uitrustingsstuk geplaatst.

Voorbeelden:

15 Compagnie Nationale Reserve
onder bevel PMC-LB. 5)

5) Voor provincie-afkorting: zie paragraaf 222.

40L70

Luchtdoelkanon 40L70

81 mm

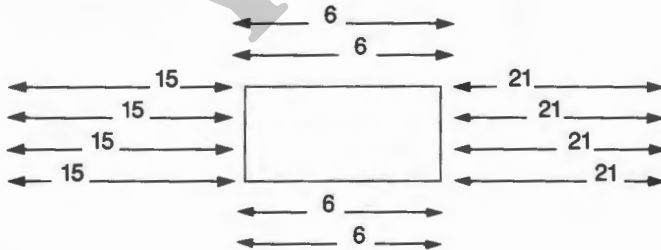

81 mm mortier

1183. **Overig gebruik velden.** Zowel in NAVO-verband, als nationaal op het niveau van een formatie en bij geautomatiseerde systemen zijn de onderstaande aanwijzingen van kracht. Om tekens op een beeldscherm te kunnen gebruiken zijn er strikte regels geformuleerd voor wat betreft de positie en lengte van elk veld.

Deze zijn als volgt:

- **boven het teken:** niet meer dan 2 velden met elk max. 6 letters en/of cijfers;
- **rechts van het teken:** niet meer dan 4 velden met elk maximaal 21 letters en/of cijfers. In elk van deze velden mag meer dan één soort informatie worden opgenomen zolang de maximum lengte niet wordt overschreden;
- **onder het teken:** niet meer dan 2 velden met elk maximaal 6 letters en/of cijfers, plus (indien nodig) een pijl om de richting aan te geven;
- **links van het teken:** niet meer dan 4 velden met elk maximaal 15 letters en/of cijfers.

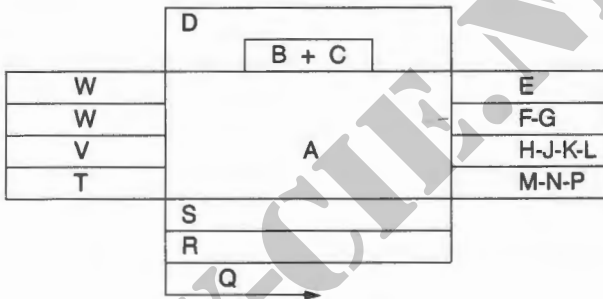
1184. Elk veld wordt gekenmerkt door:

- **de titel:** de naam die wordt gegeven aan een bepaalde positie van een veld in relatie tot het teken;

- **de letter:** elke titel binnen een veld wordt aangeduid met een letter. Om verwarring te voorkomen worden de letters 'I', 'O' en 'U' niet gebruikt;
- **de lengte:** het maximum aantal letters en/of cijfers dat kan worden gebruikt in een bepaald veld. In sommige gevallen kan meer dan één titel in hetzelfde veld voorkomen. De titels worden in voorkomend geval gescheiden door een schuine streep.

1185. **Veldindeling:**

A: teken (-)	L: signatuur (1)
B: groottekens (6)	M: hogere bevelsniveaus (15)
C: aantal van de uitrusting (6)	N: vijand (2)
D: niet-organieke groepering (-)	P: voorlopig vastgestelde eenheidsbenaming (9)
E: onbekend of onbevestigd (1)	Q: bewegingsrichting (-)
F: versterkt of onttrokken (3)	R: wijze van voortbeweging (6)
G: extra informatie (17)	S: commandopost (6)
H: extra tekst (15)	T: onderdeelaanduiding (15)
J: informatiebetrouwbaarheid (2)	V: soort eenheid of uitrusting (15)
K: gevechtskrachtpercentage (5)	W: datumtijdgroep (15)

1186. Er zijn verplichte en niet-verplichte velden. **De verplichte velden** geven basisinformatie over de eenheid, commandopost, enz., en moeten - indien de gegevens bekend zijn - worden ingevuld.

- **Veld A:** *Functie-indicatietekens* (-).

In het basisteken wordt aangegeven de soort eenheid, waarnemingspost, enz.

Tankenheit

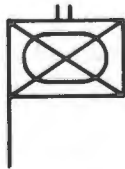
Voorwaartse waarnemer van de artillerie

- **Veld B:** *Grootteteken (6).*

Invulling van dit veld is alleen verplicht voor eenheden en commando-posten, maar kan ook gebruikt worden bij inrichtingen, installaties, enz. Het grootteken wordt op het basisteken geplaatst.

Tankpeloton

Commandopost van een
pantserinfanteriebataljon.

Bataljonshulppost.

- **Veld E:** *Onbekend of onbevestigd (1).*

Ingeval:

- alle informatie twijfelachtig of niet bevestigd is, moet een '?' in veld E worden geplaatst;
- een aspect twijfelachtig is, mag een '?' worden gezet op het einde van dat veld;
- een deel van de informatie onbekend is, moet een '?' worden geplaatst in het betreffende veld.

Aangenomen wordt dat het een
pantserinfanteriebataljon is, maar
geen van de gegevens is zeker:
vraagteken in veld E.

Het is waarschijnlijk de A Com-
pagnie (infanterie); het naasthogere
bevelsniveau is geheel onbekend.

- **Veld P:** *Voorlopig vastgestelde eenheidsbenaming (9)*

Alleen voor vijandelijke eenheden, ingeval er twijfel bestaat over de identificatie of wanneer de informatie onvolledig is.

Wordt aangegeven met cijfers en/of letters.

1 NL 001 PL

Een vijandelijke eenheid met een voorlopig vastgestelde eenheidsbenaming.

– **Veld T: Onderdeelsaanduiding (15).**

In dit veld wordt het nummer en eventueel de naam of afkorting van de eenheid geplaatst. De onderdeelsaanduiding moet altijd overeenkomen met het grootteken (veld B).

331 IBC

331 Infanteriebeveiligingscompagnie, mobiel.

BR

PMC-NB ⁶⁾

Administratieve Compagnie Breda onder bevel PMC-NB. ⁶⁾

Indien het grootteken niet is aangegeven (b.v. bij de aanduiding van een uitrustingsstuk) moet de onderdeelsaanduiding een afkorting bevatten die de grootte aangeeft.

.50
ACIE

.50 mitrailleuropstelling van de A Compagnie.

1187. De invulling van **niet-verplichte (facultatieve)** velden is aan bepaalde voorwaarden gebonden. Als aan deze voorwaarden wordt voldaan, moeten de desbetreffende velden worden ingevuld.

– **Veld C: Aantal van de uitrusting (6).**

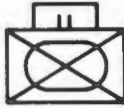
120 mm

4 mortieren 120 mm.

⁶⁾ Voor provincie-afkorting: zie paragraaf 222.

- **Veld D: Niet-organieke groepering (-).**

Een gemengd pantserinfanterie-
bataljon

Een pantserinfanterieteam

- **Veld F: Versterkt of onttrokken (3).**

Indien een gevechtseenheid wordt versterkt met een gevechtseenheid van één niveau lager, dan wel met een gevechtssteun- of commandovoeringseenheid van twee niveaus lager, wordt een (+) in veld F geplaatst.

(+) GNGP

Een tankeskadron versterkt met een
geniegroep.

(+) ESK

Een pantserinfanteriebataljon ver-
sterkt met een tankeskadron.

Indien aan een eenheid een sub-eenheid van één niveau lager wordt onttrokken, wordt een (-) in veld F geplaatst.

(-)

Een infanteriecompagnie, waaraan
één peloton is onttrokken.

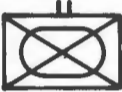
(-)

Een tankbataljon, waaraan één es-
kadron is onttrokken.

– **Veld G: Extra informatie (17).**

De informatie die in dit veld wordt geplaatst, hoeft niet te worden overgenomen op beeldschermen.

- Algemene informatie:

13 (+) CONTR 1200 13 Pantserinfanteriebataljon, versterkt, met de aanmerking dat dit moet worden gecontroleerd om 12.00 uur.

- Samenvatting teams en gemengde bataljons:
Zie subparagraaf 1182, veld G.

– **Veld H: Extra tekst (15).**

In tegenstelling tot de informatie die in veld G wordt geplaatst, wordt de informatie in dit veld wel op beeldschermen overgenomen.

ONDRINKBAAR

Waterpunt; water is niet bestemd voor menselijke consumptie.

– **Veld J: Informatiebetrouwbaarheid (2).**

Alleen voor vijandtekens.

De betrouwbaarheid van de verkregen informatie omtrent de vijand wordt weergegeven door een combinatie van één letter en één cijfer. De verschillende gradaties staan vermeld in STANAG 2022, INTELLIGENCE REPORT (VS 30-5 Gevechtinsinlichtingen). Ingeval veld H (Extra tekst) ook wordt gebruikt, wordt voor de informatiebetrouwbaarheid een schuine streep (/) geplaatst.

211 XX A 1

De betrouwbaarheid van de informatie is A1.

– **Veld K: Gevechtskrachtpercentage (5).**

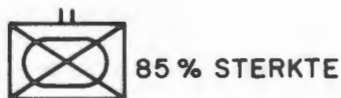
Dit veld geeft een indicatie omtrent de gevechtskracht, uitgedrukt in de letters CE (Combat Effectiveness) plus 2 cijfers, of 2 cijfers en het % teken.

Wordt veld L ook gebruikt, dan volgt achter de letter-cijfer combinatie een schuine streep.

Combat effectiveness = 10.

Personeelssterkte = 85%.

- **Veld L: Signatuur (1).**

Alleen voor vijandelijke uitrusting. Indien een signaal wordt uitgezonden wordt in veld L een uitroepeteken geplaatst (!).

Wordt veld H (Extra tekst) ook gebruikt, dan wordt voor het uitroepeteken een schuine streep geplaatst (/).

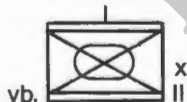

Een vijandelijke stoorzender in bedrijf.

- **Veld M: Hogere bevelsniveaus (15).**

De onderdeelaanduiding wordt geplaatst in veld T en moet overeenkomen met het grooteteken (veld B).

In veld M worden de hogere bevelsniveaus geplaatst voor zover dit voor een goed begrip noodzakelijk is. Deze kunnen bestaan uit nummers en woorden en/of afkortingen (o.a. nationaliteitsletters). De verschillende niveaus worden gescheiden door schuine strepen, die langer zijn dan de gebruikte nummers of letters. Boven het naasthogere bevelsniveau kan een grooteteken worden aangebracht.

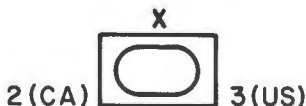
Als een van de bevelsniveaus niet bekend is, wordt een vraagteken gebruikt, en als een land een bepaald niveau niet kent, wordt de 0 geplaatst.

Het 2 Peloton van het A Eskadron, 11 Tankbataljon, 13 Pantserbrigade, 4 Divisie. (NL kent geen regimentsniveau in het legerkorps en dus moet een 0 worden geplaatst).

Het 16 Peloton van een onbekende compagnie van het 10 Bataljon.

De 2 (Canadese) Pantserbrigade, die deel uitmaakt van de 3(US)Divisie (Voor landen-letters: zie 1188).

- **Veld N: Vijand (2).**

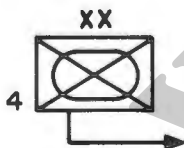
Dit veld wordt gebruikt voor vijandelijke uitrusting als slechts één kleur (en geen dubbele lijnen) wordt gehanteerd. De aanduiding is VIJ. Indien ook een verwijfsnummer wordt aangegeven, komt dit achter de aanduiding VIJ.

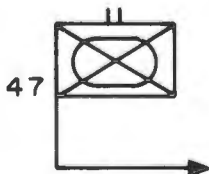
Een vijandelijk luchtdoelkanon.

- **Veld Q: Bewegingsrichting (-).**

De algemene verplaatsingsrichting wordt door middel van een pijl aangegeven.

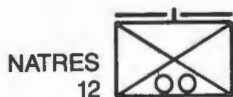
Algemene verplaatsingsrichting 4 Pantserinfanteriedivisie.

Algemene verplaatsingsrichting van de commandopost van 47 Pantserinfanteriebataljon.

- **Veld R: Wijze van voortbewegen (-).**

Dit teken wordt aan de benedenzijde van het basisteken geplaatst. (N.B. Organiek transport in veld A).

De 12 Compagnie Nationale Reserve verplaatst met wielvoertuigen. (Organiek transport).

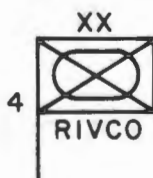
Het 314 Infanteriebataljon (uit de nationale sector) verplaatst met terreinvoertuigen. (transport niet organiek).

- **Veld S: Commandopost.**

In dit veld wordt (m.b.v. een afkorting) zo nodig de aard van de commandopost/staf aangegeven.

De locatie van de gevechtsstaf van 101 Verkenningsbataljon.

Het riviercommando van 4 Pantserinfanteriedivisie.

- **Veld V: Naam eenheid of de soort uitrusting (15).**

In dit veld wordt in voorkomend geval de specifieke eenheidsaanduiding of de naam van de uitrusting, installatie, enz. geplaatst.

De B Compagnie (Commandotroepen).

De bataljonshulppost van 12 Tankbataljon.

Een vijandelijk antitankkanon. Het kaliber is niet bevestigd.

– **Veld W: Datumtijdgroep (15).**

Deze twee velden bevatten alle gegevens omtrent het tijdstip van iedere gebeurtenis. De datumtijdgroep en de tijdzone worden aaneengescreven.

031500A

De informatie werd verkregen op de derde dag van de maand in kwestie om 15.00 uur in tijdzone A (Alfatijsd).

VAN 1200Z
TOT 2300Z

De informatie geldt van 12.00 uur Zulu-tijd tot 23.00 uur Zulu-tijd.

1188. Letter ter onderscheiding van de nationaliteit (zie STANAG 1059). Te gebruiken letters ter onderscheiding van de nationaliteit: 7)

BE	België	LU	Luxemburg
CA	Canada	NL	Nederland
DA	Denemarken	NO	Noorwegen
FR	Frankrijk	PO	Portugal
GE	West Duitsland	SP	Spanje
GR	Griekenland	TU	Turkije
IT	Italië	UK	Verenigd Koninkrijk
		US	Verenigde Staten van Amerika.

7) Voor provincie-afkorting: zie paragraaf 222.

119. Overzicht velden

1190. Verplichte velden.

Letter	Max. lengte	Titel en beschrijving	Toepassing	Opmerkingen
A	-	Basistekens met functie-indicatie	Alle tekens	-
B	6	Groottekens	Eenheden, waarnemingsposten, inrichtingen, installatie, uitrusting	<ul style="list-style-type: none"> a. Verplicht voor eenheden b. Facultatief voor overige tekens c. Indien onbekend, kan vraagtekens worden geplaatst
E	1	Onbekend of onbevestigd (vraagtekens)	Alle tekens	Wanneer alle gegevens twijfelachtig zijn
P	5	Voorlopig vastgestelde eenheidsbenaming, wanneer de identificatie van het teken incompleet of twijfelachtig is	Alleen vijandelijke eenheden, waarnemingsposten, inrichtingen, installaties, uitrusting	Letters en/of cijfers
T	15	Onderdeelsaanduiding	Alle tekens behalve vijandelijke uitrusting	<ul style="list-style-type: none"> a. Indien onbekend, of onbevestigd, moet een vraagtekens worden geplaatst b. Kan letters ter onderscheiding van de nationaliteit bevatten c. Moet altijd overeenkomen met veld B, Groottekens d. Indien groottekens niet wordt gegeven, moet de onderdeelsaanduiding een afkorting bevatten die de grootte aangeeft

1191. Niet-verplichte (facultatieve) velden.

Letter	Max. lengte	Titel en beschrijving	Toepassing	Opmerkingen
C	6	Aantal van de uitrusting	Uitrusting	Vraagtekens kan eraan worden toegevoegd
D	-	Niet-organieke groepering	Eenheden, inrichtingen installaties	Indien van toepassing moet dit worden aangegeven
F	3	Versterkt of onttrokken (+) of (-)	Alle tekens behalve vijandelijke uitrusting	Wordt altijd tussen haakjes geplaatst
G	17	Extra informatie (notities voor de gebruiker)	Alle tekens	Deze informatie hoeft niet te worden meegezonden naar andere gebruikers
H	15	Extra tekst (die niet in een van de andere velden kan worden geplaatst)	Alle tekens	a. Bij informatie over vijand kan een vraagteken worden geplaatst b. Wordt altijd meeverzonden. Informatie van belang voor anderen moet in dit veld staan en niet in veld G
J	2	Informatiebetrouwbaarheid (bestaat uit 1 letter + 1 cijfer)	Vijandtekens	a. Voor de verschillende gradaties zie STANAG 2022 c.q. VS 30-5 b. Wordt door een schuine streep gescheiden van het voorafgaande veld H
K	5	Gevechtskrachtpercentage (uitgedrukt in CE, Combat Effectiveness + 2 cijfers of 2 cijfers en het % teken)	Eenheden, inrichtingen, installaties,	Als veld H en/of J voorafgaat aan veld K worden deze velden van elkaar gescheiden door een schuine streep
L	1	Signatuur (!)	Vijandelijke uitrusting	Als een of meer van de velden H t/m K aan dit veld voorafgaat (-gaan) worden zij gescheiden door een schuine streep

Letter	Max. lengte	Titel en beschrijving	Toepassing	Opmerkingen
M	15	Hogere bevelsniveaus	Alle tekens	<ul style="list-style-type: none"> a. Vraagteken kan eraan worden toegevoegd. b. Kan letters ter onderscheiding van de nationaliteit bevatten c. Moet de hiërarchie volgen zoals beschreven in de punten 1101 en 1187 M
N	2	Vijand (VIJ)	Uitrusting	Alleen verplicht indien slechts één kleur wordt gebruikt
Q	-	Bewegingsrichting (d.m.v. pijl)	Alle tekens	Geeft een globale richting aan, niet de exacte route
R	-	Wijze van voortbeweging	Eenheden, uitrusting	
S	15	Commandopost	Eenheden	
V	15	Naam van de eenheid of uitrusting	Eenheden, uitrusting	
W	15	Datumtijdgroep	Alle tekens	<ul style="list-style-type: none"> a. Eén of twee velden b. Elk veld bestaat uit 7 alfanumerieke karakters, eventueel voorafgegaan door maximaal 7 letters zoals 'van', 'naar', 'tot', 'open', enz.

Y-CHE.ME

HOOFDSTUK 12 TEKENS VOOR TERREIN EN TACTISCHE ACTIVITEITEN

120. Algemeen

1200. **Het plaatsen van de tekens.** Tekens voor terrein en tactische activiteiten worden als volgt op operatiekaarten, schetsen en oleaten aangegeven:

- *Gebieden:*
 - Het gebied wordt op schaal getekend, waarbij de begrenzing van het terrein-gedeelte wordt gevolgd.
 - Het gebied wordt schematisch weergegeven waarbij het midden van het teken het centrum van het gebied aangeeft.
 - Het gebied wordt schematisch weergegeven, waarbij de voet van de aan het teken verbonden vector het centrum van het gebied aangeeft.
- *Lijnen:* Lijnen geven nauwkeurig het verloop aan.
- *Verplaatsingen:* Het teken volgt de (algemene) richting van de verplaatsing.
- *Hindernissen:*
 - Het teken wordt op de juiste kaartcoördinaten geplaatst.
 - De voet van de aan het teken verbonden vector geeft de juiste plaats aan.
- *Punten:*
 - Het onderste punt van het teken geeft de juiste plaats aan.
 - De voet van de aan het teken verbonden vector geeft de juiste plaats aan.

1201. **Vijand.** Indien één kleur wordt gebruikt, moet de afkorting VIJ in het teken worden geplaatst; zonodig dient deze afkorting te worden herhaald. (N.B.: geen dubbele lijnen: zie punt 1022, 3e gedachtenstreepje).

Voorbeelden:

Een door de vijand bezet gebied.

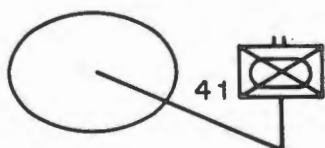

Voorste lijn vijand.

121. Tekens voor gebieden

1210. **Gebieden waarin zich eenheden of inrichtingen bevinden** worden, voor zover geen vakgrenstekens worden gebruikt, aangegeven door een lijn die dit gebied insluit. Het functie-indicatie-teken kan in het gebied worden geplaatst.

Als het teken buiten het gebied wordt geplaatst dienen het teken en het gebied door middel van een vector met elkaar te zijn verbonden; b.v.:

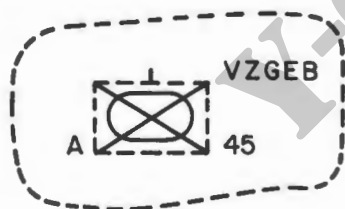
Een gebied bezet door
41 Pantserinfanteriebataljon.

1211. Gebieden voor toekomstig gebruik worden aangegeven met een onderbroken lijn; b.v.

Gebied gereserveerd voor 41 Tank-
bataljon.

1212. Om aan te geven waarvoor een gebied wordt gebruikt, worden militaire afkortingen gebruikt, b.v.:

Een gepland verzamelgebied voor
naar verwachting de A Compagnie
- 45 Pantserinfanteriebataljon.

1213. Wanneer een gebied **niet of beperkt toegankelijk** is, kan dit worden aangegeven door middel van tekens of afkortingen:

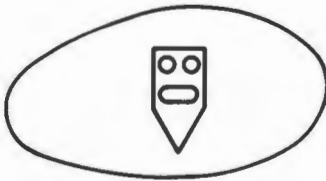
- Tekens: Basisteken om aan te geven dat een gebied beperkt of niet toegankelijk is:

Het teken kan worden gecombineerd met tekens voor eenheden, inrichtingen, enz. en wordt of wel in het gebied geplaatst, of wel erbuiten, waarbij gebruik wordt gemaakt van een vector; b.v.:

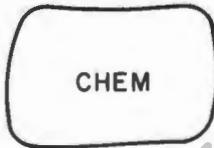

Het gebied is beperkt of niet toegankelijk voor infanterie.

Het gebied is beperkt of niet toegankelijk voor wiel- en rupsvoertuigen.

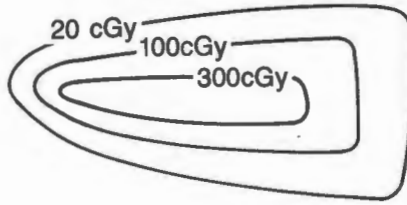
- *Afkortingen:* Met behulp van de militaire afkortingen (zie hoofdstuk 21 en 23) kan eveneens de aard van een gebied worden aangegeven, b.v.:

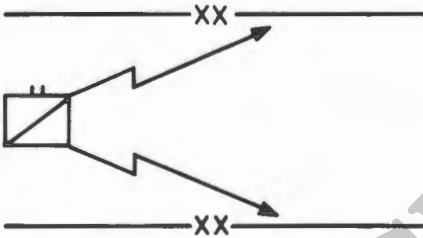
Een gebied besmet met chemische strijdmiddelen.

1214. **Concentrische gebieden.** Onderstaande tekens worden gebruikt om de gevolgen van de inzet van kernwapens aan te geven. Het zijn op schaal getekende lijnen, al dan niet cirkelvormig, die op één plaats worden onderbroken door een cijfer- en/of lettercombinatie:

- De minimum veilige afstand (Minimum Safe Distance = MSD 1, 2 of 3) geeft bij een eigen kernwapeninzet de afstand tot het gewenste grondnulpunt waarop met 99% zekerheid een omschreven risico voor eigen eenheden te verwaarlozen is.
- In een falloutgebied kunnen punten waar op hetzelfde tijdstip een bepaalde mate van radioactieve straling aanwezig was, met elkaar worden verbonden. De mate van radioactieve straling wordt uitgedrukt in centigray (cGy) per uur.

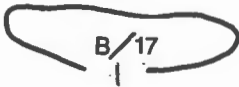
1215. **Verkenninggebieden.** De tekens die hierbij worden gebruikt, geven de grootte van het gebied aan waarin een eenheid verantwoordelijk is voor de verkenning. De punten van de pijlen duiden op de breedte van het te verkennen gebied, en niet op de voorste lijn, b.v.:

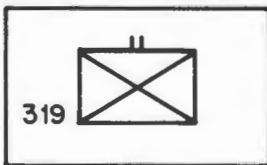
Een verkenningbataljon dat verantwoordelijk is voor de verkenning binnen het divisievak.

122. Tekens voor (op)stellingen en vuursteun

1220. **Niet-voorbereide verdedigende opstelling** is een niet of nauwelijks versterkt gebied van waaruit een eenheid tijdelijk het gevecht gaat voeren. Een niet-voorbereide opstelling wordt aangegeven door een lijn die dit gebied insluit, onderbroken op de van de vijand afgekeerde zijde voor het plaatsen van het grootteken. Aanvullende gegevens kunnen boven het grootteken worden geplaatst; b.v.:

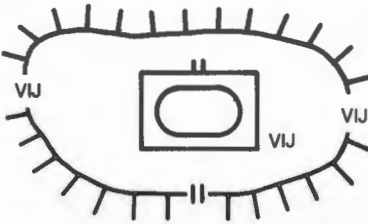

Een niet-voorbereide opstelling van B Compagnie-17 Pantserinfanteriebataljon ter verdediging (op schaal).

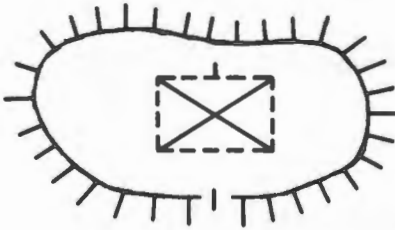

Een niet-voorbereide opstelling voor 319 Infanteriebataljon (schematisch).

1221. Een voorbereide verdedigende opstelling is een goed voorbereide en naar alle zijden verdedigende opstelling, b.v.:

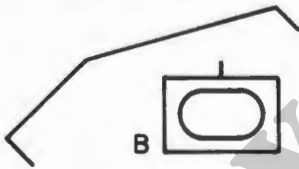

Een voorbereide opstelling, bezet door een vijandelijk tankbataljon.

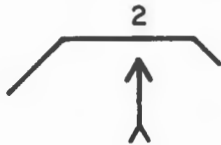

Een voorbereide, maar nog niet bezette opstelling voor een infanteriecompagnie.

1222. (Op)stellingen voor het afgeven van vuur. Het teken voor het aangeven van (op)stellingen voor het afgeven van vuur wordt gebruikt in combinatie met tekens voor eenheden of wapens, waarbij met de lijnen de terreinconfiguratie wordt gevolgd; b.v.:

Opstelling bezet door B Eskadron.

Stelling van twee antitankwapens.

1223. Geplande vuren en doelen

- Concentratie:

- Lineaire concentratie:

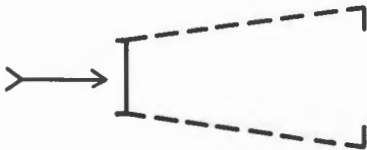
- Een nucleair doel:

1224. De **schootssector** van een wapen wordt gewoonlijk voorgesteld door middel van onderbroken lijnen die zijn verbonden met het wapen of de opstelling; b.v.:

Wapenopstelling met schootssector.

Opstelling verplaatsbaar antitankwapen.
(Haak toevoegen om zo nodig effectief bereik aan te geven).

1225. De **vuursector** van een wapen wordt aangegeven met aaneengesloten lijnen die verbonden zijn met het wapen of de stelling; b.v.:

Vuurmondstelling met vuursector.

123. Tekens voor nbc-strijdmiddelen

1230. Kernwapenexplosies.

- Teken voor een kernwapenexplosie:

– Teken voor een geplande kernwapenexplosie:

– Teken voor een vijandelijke kernwapenexplosie:

1231. Biologische en chemische inzet

– Teken voor biologische inzet:

– Teken voor chemische inzet:

1232. Wanneer niet bekend is om wat voor *soort inzet* het gaat wordt links van het teken de afkorting 'NBC' geplaatst.

124. Tekens voor lijnen

1240. **Vakgrenzen en scheidingslijnen** worden aangeduid met een volle lijn, die op één of meer plaatsen wordt onderbroken door een grootteken; b.v.:

– Vakgrens voor een divisie: ————— XX —————

– Vakgrens voor een bataljon: ————— || —————

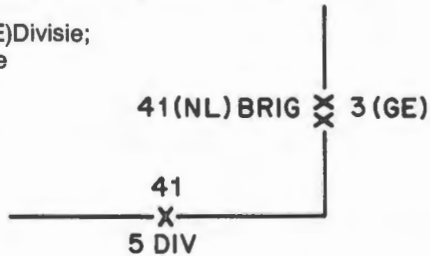
1241. De nummeraanduiding van de eenheden (zo nodig aangevuld met de nationaliteitsletters tussen haakjes) wordt aan beide zijden van het grootteken geplaatst om aan te geven welke eenheden door de vakgrens worden gescheiden; b.v.

Vakgrens tussen 4 (NL)Divisie
en 3 (GE)Divisie:

$\text{————— 4 (NL) —————}$
 ————— XX —————
 $\text{————— 3 (GE) —————}$

Wanneer een vakgrens twee eenheden van ongelijke grootte scheidt, wordt als regel het grootteken van de grootste eenheid gebruikt. Ter aanduiding van achtergrenzen wordt echter het grootteken aangehouden van de eenheid wier achtergrens het betreft en niet het grootteken van de hogere eenheid. Waar de grootte van een eenheid niet overeenkomt met het grootteken in de vakgrens wordt aan het nummer van deze eenheid de afkorting van de grootte toegevoegd; b.v.

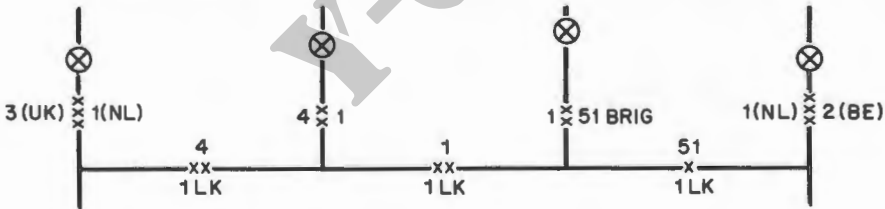
De 41 (NL)Brigade met rechts de 3 (GE)Divisie;
de 5 Divisie ligt in tweede lijn achter de
41 Brigade:

1242. **Aansluitingspunten** worden aangegeven door het teken op de vakgrens/scheidingslijn te plaatsen; b.v.

Voorbeeld: Onderstaande schets geeft weer 1 Lk met 3(UK)Lk links en 2(BE)Lk rechts. 1 Lk heeft in de voorste lijn van links naar rechts 4 Divisie, 1 Divisie en 51 Brigade. De achtergrenzen van beide divisies en 51 Brigade zijn aangegeven, alsmede de aansluitingspunten die de afgemene lijn van de voorste rand weerstandsgebied weergeven.

1243. De voorste lijn eigen troepen, resp. vijand

- De voorste lijn eigen troepen:
 - de (niet op de kaart, oleaat, enz. aanwezige) lijn, die de aansluitingspunten verbindt (zie punt 1242) of:
 - m.b.v. een aantal gebogen lijnen, met de bolle zijde naar de vijand gekeerd:

- De voorste lijn vijand (bolle zijden richting tegenstander):

- indien in rood:

- indien één kleur:

1244. **Overige lijnen** worden op kaarten, schetsen en oleaten verduidelijkt met een afkorting of/en met een codenaam; b.v.

- startlijn: SL _____ SL
- coördinatielij: _____ APPEL
- lichtlijn: _____ LTLN
- lichtopeningslijn: _____ LTOPENINGSLN

125. Tekens voor het aangeven van (tactische) verplaatsingen

1250. Algemeen.

- Aanvullende informatie kan met behulp van militaire afkortingen, codenamen en functie-indicatietekens naast de lijn worden geplaatst.
- Onderbroken lijnen geven toekomstige en/of geplande verplaatsingen aan.
- De belastingsklasse wordt naast de lijn geplaatst. MLC = Military Load Classification.
- Om de richting aan te geven worden een of meer pijlkoppen in de route geplaatst.
- Indien verplaatsingen in beide richtingen zijn toegestaan worden geen pijlkoppen in de lijn geplaatst.
- Wanneer slechts één kleur wordt gebruikt, wordt de lijn voor een vijandelijke verplaatsing regelmatig onderbroken door de afkorting 'VIJ' (zie punt 1201).
- De in punt 1253 gebruikte tekens worden alleen nationaal gebruikt.

1251. Tactische verplaatsingen:

- aanvalsroute: pijl volgt de route, pijlkop alleen aan eindpunt.

- aanvalsrichting: de pijlen kunnen met tussenruimte worden herhaald.

- verkenningroute: de pijl volgt het midden van de te volgen route.

1252. Niet-tactische verplaatsingen:

- route:

b.v.:

· hoofdaanvoerweg met belastingsklasse 60:

· verzorgingsroute APPEL met verkeer in beide richtingen:

1253. Onderstaande tekens worden *alleen nationaal* gebruikt vanaf brigade- (en overeenkomstig) niveau en lager:

- tegenstoot (met eventuele voortzetting in de diepte):

- tegenaanval (gepland):

- versterken:

- vuuroverval:

De pijlen geven globaal de (aanvals)richting of -route aan.

1254. Overige tekens.

- Een brug of een doorgang door een hindernis:

b.v.:

Brug met belastingsklasse 60

(N.B. MLC = Military Load Classification):

- Een doorgang door een mijneveld:

- Een veerdienst:

126. Tekens voor hindernissen, vernielingen en mijnen

1260. Puntgebonden hindernissen.

- Het basisteken voor een hindernis:

1261. **Lineaire hindernissen** worden op schaal getekend. Het teken volgt de configuratie van de hindernis in het terrein.

- Een antitankgracht wordt aangeduid door middel van een lijn waarop regelmatig het teken voorkomt.

Het teken geeft aan dat de hindernis in aanleg is.

- Draadversperringen worden aangeduid door middel van een lijn waarop regelmatig het teken voorkomt.

Indien slechts één kleur wordt gebruikt, wordt bij vijandelijke draadversperringen de lijn op een of meer plaatsen onderbroken door de afkorting VIJ.

b.v.:

Vijandelijke draadversperringen in aanleg:

- Niet nader gespecificeerde lineaire hindernissen worden aangeduid door middel van het teken:

1262. **Puntgebonden en lineaire hindernissen.** Onderstaande tekens kunnen zowel met tekens voor puntgebonden hindernissen als met tekens voor lineaire hindernissen worden gecombineerd om de hindernis nader te specificeren:

- Verhakking:

- Valstrik:

- Tankhindernis (niet explosief):

- Struikeldraad:

1263. **Vernielingen.** Het teken wordt op de juiste plaats op de kaart, oleaat, enz., aangebracht, dan wel door middel van een vector met de juiste plaats verbonden. Men onderscheidt vier stadia:

- Een geplande vernieling:

– Stadium 1 van vernielingsvoorbereiding:

– Stadium 2 van vernielingsvoorbereiding:

– Een gestelde vernieling:

N.B.: Indien bij een voorbereide vernieling niet bekend is of stadium van gereedheid 1 danwel 2 van toepassing is, wordt altijd het teken voor stadium van gereedheid 2 gebruikt.

Voorbeeld:

Een uitgestelde vernieling van een brug, voorzien van springlading en ontstekingsmiddelen. De naamsaanduiding van het object is BB320. De aanduiding 'uitgesteld' wordt aangegeven door 'R' (Reserved):

1264. Mijnen

– Mijn ap (antipersoneel):

– Mijn at (antitank):

– Mijn at met antiruimmechanisme:

– Mijn at met gericht effect:

– Een tros mijnen:

– Mijn (soort niet aangegeven):

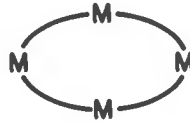

1265. Mijnevelden.

– Tactisch mijneveld, aangevuld met verschoten of verstrooide mijnen:

- Storend mijnenveld:

- Schijnmijnenveld:

- Beschermend (at) mijnenveld:

- Verschoten of verstrooide mijnen: De letter 'S' boven het symbool betekent dat het mijnenveld bestaat uit verschoten of verstrooide mijnen. De aanduiding '+S' boven het symbool betekent dat het mijnenveld is aangevuld met verschoten of verstrooide mijnen.

127. Tekens voor het aangeven van punten

1270. Het basisteken voor een algemeen punt:

Dit teken wordt aangevuld met een afkorting om het punt nader te specificeren, b.v.:

- aanvangspunt:

- doorschrijdingspunt:

1271. Voor het teken, dat aangeeft dat een gebied beperkt of niet toegankelijk is: zie punt 1213.

1272. Overige tekens:

- aansluitingspunt: (zie ook punt 1242).

- controlepunt: (eventueel met nummer)

- contactpunt (met nummer en vakgrens):

- vijandelijke activiteiten: zie punt 1273.

1273. Inbreuken op militaire veiligheid

- Het algemeen teken voor het aanduiden van activiteiten, die een inbreuk op de militaire veiligheid inhouden:

- Soort activiteit in het teken:

- I : spionage.
- S: subversie.
- M: sabotage.
- T : terreur.
- R: verkenning.

- Aantal uitgevoerde activiteiten rechts van het teken.

- Eenheid/groepering welke de activiteit heeft uitgevoerd links van het teken.

- Datumtijdgroep links boven het teken.

- Voorbeeld:

Drie sabotages door vermoedelijk special purpose forces op dezelfde locatie om 201200Z.

128. Aanvullende informatie met behulp van velden

1280. De velden die worden gebruikt om aanvullende informatie te geven over terrein en tactische activiteiten volgen - waar mogelijk - de basisprincipes zoals uiteengezet in hoofdstuk 11, punt 118.

In de onderstaande diagrammen worden slechts die velden weergegeven die veelal zullen worden gebruikt.

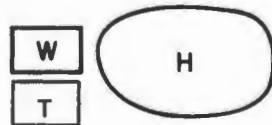
1281. Gebieden

- *Diverse gebieden*

veld H : gebruik van het gebied

veld T : onderdeelaanduiding

veld W: datumtijdgroep

- *Concentrische gebieden*

veld B : Minimum Safe Distance

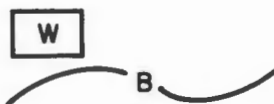
veld H : extra tekst

veld T : onderdeelaanduiding

veld W: datumtijdgroep

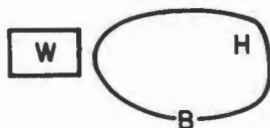
- *Langgerekte gebieden*
veld B : stralingsgrootte
veld W: datumtijdgroep

1282. Opstellingen en vuursteun

- *Opstellingen*

- Niet-voorbereide verdedigende opstelling
veld B : grootteken
veld H : gebruik van het gebied
veld W: datumtijdgroep

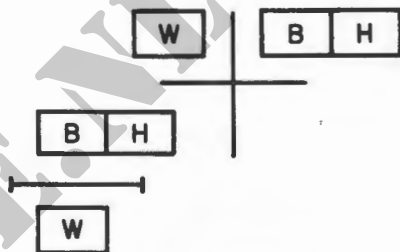

- Voorbereide verdedigende opstelling
veld B : grootteken
veld H : extra tekst
veld T : onderdeelaanduiding
veld W: datumtijdgroep

- *Vuursteun*

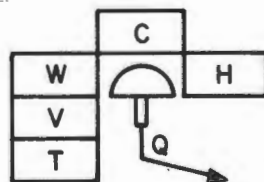
- veld B : doelnummer
veld H : voorrangs-aanduiding
veld W: datumtijdgroep

1283. Nbc strijdmiddelen

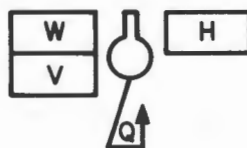
- *Kernwapeninzet*

- veld C : vermogen
veld H : extra tekst/hoogte
veld Q : hoofdrichting fallout
veld T : onderdeel dat kernwapen inzet
veld V : soort kernwapenexplosie
veld W: datumtijdgroep

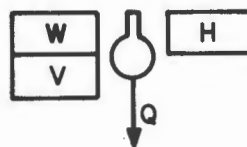
- *Biologische inzet*

- veld H : extra tekst
veld Q : benedenwindse richting
veld V : soort besmetting
veld W: datumtijdgroep

- *Chemische inzet*

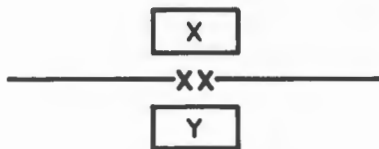
- veld H : extra tekst
veld Q : benedenwindse richting
veld V : soort besmetting
veld W: datumtijdgroep

1284. Lijnen

- Vakgrenzen

veld X : naam van de eenheid
veld Y : naam van de eenheid

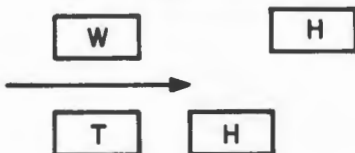
- Start-, coördinatielijnen, enz.

veld H : extra tekst
veld W : datumtijdgroep

1285. Verplaatsingen

veld H : extra tekst
veld T : onderdeelaanduiding
veld W : datumtijdgroep

1286. Hindernissen vernielingen en mijnen

- Hindernissen/vernielingen

· puntgebonden hindernis/vernieling
veld H : extra tekst
veld T : naamsaanduiding
veld W : datumtijdgroep

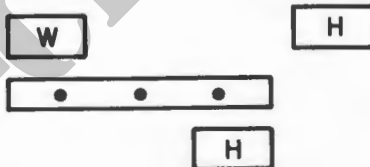
· lineaire hindernis

veld H : extra tekst
veld W : datumtijdgroep

- Mijnen

veld H : extra tekst
veld W : datumtijdgroep

1287. Punten

veld A : identificatie van het teken
veld H : extra tekst
veld W : datumtijdgroep

129. Overzicht velden

Letter	Max. lengte	Titel en beschrijving	Toepassing	Opmerkingen
A	-	Identificatie van het basisteken	Alle tekens	
B	6	Grootteteken	Enkele gebieden, grenzen	
	6	Doelnummer	Vuursteun	
	6	Stralingsgrootte (in centigrays of MSD = Minimum Safe Distance)	Concentrische en langgerekte gebieden	Nucleaire besmettingsgraad, resp. minimaal veilige afstand
C	6	Vermogen (weergegeven in kiloton (KT) of megaton (MT))	Kernwapeninzet	Bestaat uit cijfers, en/of punt zonder spatie gevolgd door de letters KT of MT
G	17	Extra informatie (notities voor de gebruiker)	Alle tekens	Deze informatie hoeft niet te worden verzonden naar andere beeldschermen
H	15	Extra tekst (die niet in een van de andere velden kan worden geplaatst)	Alle tekens	Wordt altijd mee verzonden naar andere beeldschermen
	15	Gebruik van het gebied	Gebieden	
	15	Voorrangaanduiding	Vuursteun	Te gebruiken bij lineaire concentratie
	15	Hoogte van de explosie (boven of op het aardoppervlak)	Kernwapeninzet	Bestaat uit: a. Een cijfer + 'km' (kilometer) b. Het woord 'lucht' als de hoogte van explosie niet bekend is c. Het woord 'grond' als de explosie op het aardoppervlak heeft plaatsgevonden
Q	-	Richting (van o.a. de fallout)	Nbc-inzet	Geeft een globale richting aan; eventueel aangevuld met gegevens uit nbc-3 bericht

DIENSTGEHEIM

Letter	Max. lengte	Titel en beschrijving	Toepassing	Opmerkingen
T	15	Inzeteenheid	Nucleaire inzet	
V	15	Soort wapen	Kernwapeninzet	
W	15	Datumtijdgroep	Alle tekens behalve vakgrenzen	Mogelijk gebruik van 1 of 2 velden; 7 alfanumerieke karakters, eventueel voorafgegaan door maximaal zeven letters zoals 'van', 'naar', 'open', enz.
X	15	Naam van de eenheid	Vakgrenzen	
Y	15	Naam van de eenheid	Vakgrenzen	

Y-CHE.ME

**ONDERWERP II
MILITAIRE AFKORTINGEN**

SECRET

Y-CHE.ME

HOOFDSTUK 20 INLEIDING

200. Algemene bepalingen

2000. Van oorsprong zijn de militaire afkortingen bedoeld voor het gebruik te velde in het geschreven berichtenverkeer tussen commandanten. In de loop van de decennia is het aantal afkortingen sterk toegenomen, waarbij soms de indruk wordt gewekt dat het gebruik van afkortingen in het militaire berichtenverkeer en correspondentie eerder doel dan middel is geworden.

In deze herziene 6e druk is het aantal militaire afkortingen in aantal beperkt. De nadruk ligt op operationele (-logistieke en -personeels) woorden die te velde door commandanten en stafofficieren in berichten, bevelen, enz. worden gebruikt. Woorden die in een beperkte kring worden gebruikt zijn in beginsel niet opgenomen.

2001. **Gebruik.** Militaire afkortingen kunnen worden gebruikt in:

- militair berichtenverkeer;
- bevelen, plannen, instructies, aanwijzingen, rapporten en militaire tekens;
- organisatietabellen en autorisatiestaten;
- databestanden.

2002. Het gebruik van militaire afkortingen is **niet verplicht** en moet met name achterwege blijven als daardoor mogelijk misverstanden en onduidelijkheden ontstaan.

Zinnen die voor meer dan de helft van de woorden uit afkortingen bestaan, moeten worden vermeden.

2003. In correspondentie met **militaire autoriteiten** worden uitsluitend de afkortingen ter aanduiding van autoriteiten, eenheden en instellingen gebruikt (b.v. DPKL, 411 Infbat, OCOSD).

2004. Militaire afkortingen worden *niet* gebruikt in correspondentie met:

- geallieerde autoriteiten;
- civiele autoriteiten;
- alle overige niet-militaire instanties, instellingen;
- privé personen.

2005. **Gebruik van andere afkortingen** dan die, welke in dit voorschrift zijn opgenomen, **is niet toegestaan**, behoudens:

- de in de Nederlandse taal algemeen gebruikelijke afkortingen; deze worden ter onderscheiding van de militaire afkortingen geschreven met een punt achter elke letter (zoals d.m.v., b.v.) of achter een groep letters (zoals bijz., enz.), (zie ook punt 2019) en bij afkortingen van maten en gewichten, waarachter krachtens internationale overeenkomst geen punt wordt geplaatst (zoals km, g, cc);

- de afkortingen welke uitsluitend binnen een bepaald wapen of dienstvak worden gebezigd en daartoe zijn opgenomen in de betreffende voorschriften van dat wapen of dienstvak; deze afkortingen mogen uitsluitend binnen het betreffende wapen of dienstvak worden gebruikt en moeten in overeenstemming zijn met de in dit voorschrift gegeven algemene en bijzondere bepalingen;
- de op Nederlandse en geallieerde stafkaarten voorkomende afkortingen; deze mogen echter alleen worden gebruikt als toelichting bij het gebruikte kaartteken;
- indien een woord veelvuldig voorkomt in een rapport/document, enz. en het afkorten van het betreffende woord uit utiliteitsoverwegingen gewenst is; in dat geval wordt het woord de eerste keer voluit geschreven, gevolgd door de te gebruiken afkorting tussen haakjes.

201. Bijzondere bepalingen

2010. Schrijfwijze.

- Alle Nederlandse afkortingen worden in kleine letters geschreven, behalve:
 - ter aanvulling bij militaire tekens (zie punt 1015);
 - waar de Nederlandse taalregels hoofdletters voorschrijven; b.v. aan het begin van een zin, bij titulatuur, enz.;
 - afkortingen ter aanduiding van benoemde eenheden (zie punt 2016);
 - afkortingen ter aanduiding van namen van autoriteiten, eenheden en instellingen (zie hoofdstukken 22 en 24);
 - in berichten welke elektronisch of mechanisch worden verwerkt dan wel verzonden (computer, telex) en waarbij de gebruikte apparatuur slechts één lettertype (hoofdletters of kleine letters) kent;
 - geografische namen.
- NAVO-afkortingen worden met hoofdletters geschreven (zie hoofdstuk 23);
- In standaardberichtenadressen worden alle leestekens (met uitzondering van haakjes en spaties) weggelaten uit de afkorting.

2011. Samengestelde woorden zijn woorden die door verbinding van twee of meer woorden zijn gevormd.

- Indien bij samengestelde woorden van een of meer van de samenstellende delen een afkorting bestaat, kan deze afkorting in het aaneengeschreven woord worden gebruikt, mits de betekenis van het afgekorte woord dezelfde blijft; b.v.

pantserinfanteriebataljon	painfbat
tegenaanval	tegenav
- In een aantal gevallen zijn voor samengestelde woorden en groepen woorden afkortingen opgenomen die niet overeenkomen met de samenvoeging van de afkortingen van de afzonderlijke samen te stellen delen of woorden.

In dat geval wordt alleen de voorgeschreven militaire afkorting gebruikt; b.v.

bataljonscommandant	bc	(niet juist: batc)
doorschrijdingspunt	dsp	(niet juist: doorspt).
- Indien bij een samengesteld woord de oorspronkelijke betekenis van de samen te stellen woorden geheel wordt gewijzigd, mag de voor één of meer samen te stellen woorden geldende afkorting niet worden gebruikt; b.v.

stelling	stg
samenstelling	wordt niet afgekort.

2012. **Het meervoud van afkortingen** wordt gevormd door achter de afkortingen de letter 'n', 's' of 'a' te plaatsen, naar gelang de Nederlandse taalregels dit vereisen, waarbij de 's' wordt geschreven als 's'; b.v.

officieren	offn
pelotons	pels
radio's	rds
centra	cena (cens is overigens ook goed).

- Indien de afkorting in hoofdletters wordt geschreven, wordt de meervoudsuitgang in kleine letters hierachter geplaatst; b.v.

Provinciaal Militair Commandanten	PMCn
Landmacht-Attachés	LAMATs

- Indien een afkorting gewoonlijk als zodanig en niet voluit wordt uitgesproken, wordt de meervoudsuitgang achter de betrokken afkorting geplaatst, ook als deze bij volledige uitspraak elders zou moeten komen; b.v.

organisatietabellen en autorisatiestaten	otasn
eigen mogelijke wijzen van optreden	emwo

2013. **De tussenklank 's' en het koppelteken** worden in afkortingen niet tot uitdrukking gebracht; b.v.

compagniesverzamelpt	cievzpt
artillerie-eenheden	artehdn

2014. **Bij vervoeging van werkwoorden** kunnen de afkortingen van de onbepaalde wijs worden gebruikt voor vervoegde werkwoordsvormen. Indien de leesbaarheid hierdoor in het gedrang komt, verdient het de voorkeur de woorden voluit te schrijven; b.v.:

- Het bataljon voert in het gebied zuid van Appel het verdedigend gevecht; Het bat voert in het geb z van Appel het verd gev.
- Een groot aantal explosies is waargenomen; Een groot aantal expls is wrn.

2015. **Bij verbuiging van bijvoeglijke naamwoorden** kunnen de afkortingen worden gebruikt van de bijvoeglijke naamwoorden waarop de verbuiging van toepassing is; b.v.

een achterwaartse doorschrijding	een aw doors
acht zware tanks	acht zw tks.

2016. **Benaming van eenheden.**

- *Namen* van benoemde eenheden:
 - worden voorafgegaan door een cijfer of hoofdletter, terwijl
 - de eigennaam met één hoofdletter wordt geschreven; b.v.

41 Tankbataljon
C Compagnie
12 Afdeling veldartillerie.
- *Afkortingen* van benoemde eenheden worden slechts met één hoofdletter en als één woord geschreven; hierbij staat de cijferaanwijzing los van de eenheidsnaam; b.v.

41 Tkbat
Ccie
12 Afdva.

- Enkele afkortingen van benoemde eenheden hebben een dubbele betekenis; b.v.
NTC betekent zowel Nationaal Territoriaal Commando als Commandant. Onjuist is derhalve: C-NTC.
- Bij de aanduiding van *niet-benoemde eenheden* worden geen hoofdletters gebruikt en wordt het getal voor de aanduiding van het aantal eenheden voluit geschreven; b.v.

drie verkenningseskadrons	drie verkesks
twee mortierpelotons	twee mmpels.

2017. **Het koppelteken** dient om:

- de commandant of een bepaalde functionaris van een bestaande eenheid aan te duiden; b.v.

Commandant Eerste Legerkorps	C-1 Lk
Commandant C Compagnie	C-Ccie

N.B. de afkorting 'C' voor commandant van een benoemde eenheid wordt altijd met een hoofdletter geschreven;
- het begrip 'onderdeel van' aan te geven; b.v.

A Eskadron van 42 Tankbataljon	Aesk-42 Tkbat
twee compagnieën van	twee cien-11 Painfbat
11 Pantserinfanteriebataljon	

2018. **Afkorting van een datum.** De *datum* wordt steeds geschreven in de vorm van een getal van twee cijfers. De *maanden* worden afgekort tot de eerste drie letters van de naam van de maand, met uitzondering van de maand maart, die wordt afgekort tot 'mrt'. Het *jaartal* wordt afgekort tot de laatste twee cijfers; b.v.

1 november 1986	01 nov 86
-----------------	-----------

De *datumtijdgroep* wordt geschreven in de vorm van een getal, bestaande uit de datum en de tijd volgens het 24-uurssysteem, eventueel gevolgd door de tijdzone (Alfa-, Bravo- of Zulutijd), de maand en het jaartal; b.v.

8 mei 1985, vijf minuten voor tien 's morgens, Zulu-tijd:
080955Z mei 85.

2019. In en achter militaire afkortingen worden *géén punten* geplaatst. In militaire berichten (zoals gedefinieerd in VS 11-6, Het - militaire - bericht) wordt de interpunctie voor zover mogelijk weggelaten. De afkortingen van onderdeelaanduidingen, indien gebruikt als standaardberichtenadres, mogen geen andere leestekens dan haakjes en spaties bevatten.

HOOFDSTUK 21
LIJST MET MILITAIRE AFKORTINGEN

210. Woorden-afkortingen

A	aan- en afvoertroepen	aat
	aanhangsel	aanh
	aanhangwagen	ahw
	aansluiten, aansluiting	asl
	aanval, aanvallen, aanvaller	av
	aanvangspunt	apt
	aanvraag, aanvragen, aanvrager	aanvr
	aanvullen, aanvulling	aanv
	aanvullingsplaats	apl
	aanwezig(heid)	aanw
	achterwaarts	aw
	adjutant	adj
	adjutant-onderofficier (instructeur)	ao (i) *
	adjutant personeelszaken	apz
	administratie, administratief	adm
	afdeling	afd
	afdelingshulppost	ahp
	afleveren	afle
	aflossen, aflossing	aflo
	afstand	afst
	afstandbedieningsapparatuur	aba
	afvoer, afvoeren	afv
	afwachten, afwachting	afwa
	afzenden, afzender, afzending	afz
	aggregaat	aggr
	algemeen	alg
	algemene dienst	ad
	algemene steun; ook: autorisatiestaat	as
	algemene steunende eenheid	ase
	algemene zaken	az
	ambulance	ambu
	amfibisch	amf
	antipersoneel	ap
	antitank	at
	antwoord, antwoorden	antw
	apparaat, apparatuur	app
	artillerie	art
	artillerie precisie geleide munitie	apgm

* ook: administrateur (a), schrijver (s), materieelbeheerder (mb), enz.

B	bataljon	bat
	bataljonscommandant	bc
	bataljonshulppost	bhp
	batterij	bt
	bedienen, bediening, bedienaar	bed
	bedrijfszelfbescherming	bzb
	beginpunt	bpt
	beheer, beheerder, beheren	beh
	benzinetransportauto	benzau
	beoordeling van de toestand	bvt
	bereden	brd
	bergen, berging	berg
	bericht	ber
	berichtenkantoor	bk
	beschieten, beschieting	besch
	beschikbaar munitierantsoen	bmr
	besmetten, besmetting	besm
	bestrijden, bestrijding	bestr
	beveiligen, beveiliging	bev
	beveiligende strijdmacht	bsm
	bevoorraden, bevoorrading	bevo
	bewaken, bewaking	bew
	bewapenen, bewapening	bwp
	bewegwijzering	bww
	bijlage	bijl
	bijvoegsel	bijv
	biologisch	bio
	brandstof, olie en smeermiddelen	bos
	brandstofdistributiemiddel	bdm
	brandstoftransportmiddel	btm
	brigade	brig
	brigade-generaal	bgen
	brigadeverkenningpeloton	bvp
	brug	br
	bruglegend, bruglegger	brl
	bureau	bur
	bureau-auto	bau
C	camouflage, camoufleren	cam
	capaciteit	cap
	categorie	cat
	cavalerie	cav
	centraal, centrale, centralist	ctr
	centrum	cen
	chauffeur	ch
	chef staf	cs
	chemisch	chem
	chirurg, chirurgisch	chir

circuit	cct
civiel	civ
classificatie, classificeren	class
cluster	cl
colonne	col
commandant	c
commando	co
commandopost	cp
communicatie	com
compagnie	cie
compagniescommandant	cc
compleet	cpl
complex	cplx
concentratie, concentreren	conc
confidentieel	conf
conform	cfm
consolidatie, consolideren	cons
contactpunt	cpt
container	cnt
contra-inlichtingen	ci
controle, controleren, controleur	contr
conventioneel	conv
coördinaat, coördinatie, coördinator, coördineren	coord
cryptografie, cryptografisch	crypto
D	
datumtijdgroep	dtg
defensie, defensief	def
defensieformulier	df
demonstratie, demonstreren	demo
depot	dep
detachement, detacheren, detachering	det
detaillijst	dl
dienstdoend	dd
dichtheid	dh
dienstplicht, dienstplichtig, dienstplichtige	dpl
directe steun	ds
direct steunende eenheid	dse
distribueren, distributie	distr
distributiecentrum	discen
divisie	div
divisieingenieofficier	dgo
document	doc
doorschrijden, doorschrijding	doors
doorschrijdingspunt	dsp
door tussenkomst van	dtv
doorvoer, doorvoeren	dv
door zorg van	dzv
draagbaar	drb

	driesprong	drs
E	echelon	ech
	eenheid	ehd
	eerste luitenant	elnt
	eigen mogelijke wijze van optreden	emwo
	eindpunt	ept
	elektronische oorlogvoering	eov
	elementair codenummer	elconr
	eskadron	esk
	eskadronscommandant	ec
	evacuatie, evacueren	evac
	evaluatie, evalueren	eval
exemplaar	ex	
explosie, explosief	expl	
F	facsimile	fax
	flank, flankerend	fl
	formulier	form
	frequentie	freq
	front, frontaal	fr
functie	fie	
G	gebied	geb
	gebruiken, gebruiker	gebr
	geestelijke verzorger, -verzorging	gv
	gegarandeerd vuur	gevu
	gegeven	geg
	geheim	geh
	geleid	gel
	geleid wapen tegen luchtdoelen	gwtl
	geluidmeetdienst	gmd
	gemengd	gem
	geneeskundig(e) (dienst)	gnk(d)
	generaal	gen
	generaal-majoor	genm
	genie	gn
	geografisch	geo
	gepantserd	gep
	gereedstellen, gereedstelling	gst
	geschut	gt
	getrokken	getr
	gevaarlijk	gvl
	gevecht	gev
	gevechtsinlichtingen	gi
	geweer	gew
gewenst munitierantsoen	gmr	
gewond, gewonde	gw	

	goederen	gdn
	gravendienst	grd
	grendel	gdl
	groep	gp
	grondwapensysteembestrijding	gwsb
H	helderheidsversterker	hv
	helikopter	heli
	herhalingsoefening	hho
	herstellen, herstelling	hrst
	hindernis	hind
	hoofdaanvoerweg	haw
	hoofdofficier-toegevoegd	hot
	hoofd	hfd
	hoogte	ht
	horizon, horizontaal	hor
	hospitaal	hosp
	houdt rekening met	hrm
	houwitser	hw
	hulppost	hp
I	identificatie, identificeren	ident
	in afschrift aan	iaa
	inbegrepen	inb
	individueel aanvullingssysteem	indas
	infanterie, infanterist	inf
	informatie, ter informatie	info
	infrarood	ir
	inlichten, inlichting	inl
	inlichtingsamenvatting (rapport)	intsum
	inrichten, inrichting	inr
	inspecteren, inspecteur, inspectie	insp
	installatie, installeren	inst
	instructeur, instructie, instrueren	instr
	instructiekaart	ik
	intendance	int
J	jerrycan	jrc
	juridische zaken	jz
K	kaartvierkant	kvt
	kanon	kn
	kapitein	kap
	kazerne, kazernering	kaz
	kennisgeving van ontvangst	kvo
	kernwapen	kw
	kipauto	kau
	klasse	kl

	kleinverlof	kv
	knooppunt	knpt
	kolonel	kol
	kornet	knt
	korporaal (1e klas)	kpl(1)
	kort verband vrijwilliger	kvv
	krijgsgevangene, krijgsgevangene	kgv
	kritiek punt	kpt
	kwartiermaker	kwm
L	laden, lading	lad
	lanceer, lancering	lc
	landrover	laro
	landstrijdkrachten	laskn
	legerformulier	lf
	legerkorpsartillerie	lka
	legerkorps	lk
	legerplaats	lpl
	levensmiddelen	lvm
	liaison(officier)	ls(o)
	lichamelijke opvoeding	lo
	lichte mitrailleur	lm
	licht	lt
	lijn	ln
	links	li
	locatie	loc
	logistiek	log
	lokaal, lokaliseren	lok
	luchtdoelartillerie	lua
	luchtfoto	lufoto
	luchtlanding	ll
	luchtmobiel	lumbi
	luchtsteun	lus
	luchtstrijdkrachten	luskn
	luitenant	lnt
	luitenant-generaal	lgen
	luitenant-kolonel	lkol
M	machine, machinaal	mach
	magazijn	mag
	majoor	maj
	manoeuvre	man
	materiaal, materieel	mat
	materiële mobilisatievoorbereiding	mmv
	mechanisatie, mechanisch, mechaniseren, mechanisme	mech
	medisch	med
	meervoudig lanceerbaar raketsysteem	mlrs
	meteorologisch	meteo

	middelbaar	mb
	middelzwaar	mzw
	mijnafsluiting	ma
	mijneveld	mv
	militair	mil
	militair basis wegennet	mbw
	militaire inlichtingendienst	mid
	militaire politie	mp
	mitrailleur	mitr
	mobiel, mobiliteit	mbi
	mobilfoon, mobilofonisch	mofo
	mobilisabel, mobilisatie, mobiliseren	mob
	mobilisatievoorbereiding	mobv
	mobilisatietelegram	mobtgm
	mogelijk, mogelijkheid	mog
	monteur	mnt
	mortier	mr
	motor, motorisatie, motoriseren	mot
	munitie	mun
	munitiemagazijnencomplex	mmc
N	nabijsteun	nast
	naderen, nadering	nad
	nationale sector	ns
	natostocknummer	nsn
	niet inbegrepen	ninb
	niet te bepalen	ntb
	niet van toepassing	nvt
	nihil	nil
	noord, noorden, noordelijk	n
	nucleair, biologisch, chemisch	nbc
	nucleair	nuc
	nummer, nummeren	nr
O	object	obj
	oefenen, oefening	oef
	(onder)officier van alarm	(o)ova
	(onder)officier van dienst	(o)ovd
	officier	off
	officier van kazernepiket	okp
	om te behouden	otb
	omgeving	omg
	onder administratief bevel	oab
	onder bevel	ob
	onder functioneel bevel	ofb
	onder operationeel bevel	oob
	onderdeel	odl
	onderdeelsaanvullingssysteem	ondas

onderhoud	onh
onderofficier	oo
ondersteunen, ondersteuning	ost
ontplooiën, ontplooiing	ontpl
ontsmetten, ontsmetting	ontsm
ontvangen, ontvanger, ontvangst	ontv
oorlogsappellijst	oal
oorlogsvoorbereiding	ov
oost, oostelijk, oosten	o
op mijn bevel	omb
opdracht	opdr
opdracht, terrein, vijand en eigen middelen	otvem
operatie, operationeel	op
operationele mobilisatievoorbereiding	omv
operationele verbindingsoorder	ovo
oplegger	olr
opleiden, opleiding	opl
opperwachtmeester(-instructeur)	ow(i) *
opsluiter	opsl
opstellen, opsteller, opstelling	opst
ordonnans	ord
organiek, organisatie, organiseren	org
organieke munitie-uitrusting	omu
organisatietabel en autorisatiestaat	otas
overgang	ovg
P	
pantserbestrijding	pab
pantser	pa
pantserrijs-antitank	prat
pantserrijsvoertuig	pr
pantserrijsvoertuig-artillerie	pra
pantserrijsvoertuig-berging	prb
pantserrijsvoertuig-commandovoer	prco
pantserrijsvoertuig-gewondentransp.	prgwt
pantserrijsvoertuig-mortierdrager	prmr
pantserrijsvoertuig-personeelvervoer (inf)	pri
pantserrijsvoertuig tegen luchtdoelen	prtl
pantserrijsvoertuig-vrachtervervoer	prv
parachute, parachutist	para
passeertijd	pst
patrouille, patrouilleren	patr
peloton	pel
pelotonscommandant	pc
pelotonssergeant	ps
personeel	pers
personenauto	pau

* ook: administrateur (a), enz.

	personele mobilisatievoorbereiding	pmv
	persoonlijke standaarduitrusting	psu
	pistool	ptl
	pistoolmitrailleur	pm
	plaats, plaatselijk	pl
	plaats- en richtingbepalend apparaat	perba
	plaatsvervangend, plaatsvervanger	plv
	ploeg	plg
	portofoon	pof
	positie	pos
	prioriteit	prior
	procedure	proc
	proces-verbaal	pv
	projectiel	proj
	punt	pt
R	radar	rdr
	radio	rd
	raket(werper)	rk(w)
	rantsoen	ran
	rapport	rapp
	rayonverbinding	rv
	rechts	re
	rechtstreekse instroming in mobilisabele eenheden	rim
	rechtstreekse steun	rs
	refereren, referte	ref
	regiment	reg
	registratie, registreren	rgs
	registratienummer	rnr
	reglement	regl
	repareren, reparatie	rep
	reserve	res
	richting	rg
	ritmeester	ritm
	rivier	riv
	roepnaam	rpn
	rompgedekt	rged
	rupsvoertuig	rvtg
S	sabotage, saboteren	sab
	scheidingslijn	schln
	schijnmijnenveld	smv
	schrijven, schrijver	schr
	sectie	sie
	sector	sct
	sergeant-majoor (-instructeur)	sm(i) *

* ook: administrateur (a), enz.

sergeant (1e klas)	sgt(1)
situatierapport	sitrap
slagorde	slo
soldaat (1e klas)	sl(1)
speciaal, specialiseren, specialist	spec
spoor	sp
squadron	sq
staf	st
staf, staf- en verzorging	ssv
stafberichtenbureau	sbb
stafberichtencoördinatiecentrum	sbcc
standaardberichtenadres	sba
standaarddagverbruik, standaarddagvoorraad	sdv
standaard laadeenheid munitie	slem
startlijn	sl
startpunt	spt
station	stat
stelling	stg
straalverbinding	sv
strijdkrachten	skn
strook	stk
stuk	s
subversief	subv
systeem, systematisch	sys
T tactiek, tactisch	tac
tactisch belangrijk	tacb
tactisch essentieel	tacess
tactisch militair technisch	tmt
tactische weer- en terreinstudie	twts
takelauto	takau
tank	tk
teamcommandant	tc
techniek, technisch	tech
technisch specialist	tsp
technische dienst	td
tegen luchtdoelen	tl
tegenstoot	tsto
telefonisch, telefonist, telefoon	tfn
telegraaf, telegrafisch	tgf
telex, telexist	tx
terreinmeetdienst	tmd
territoriaal	terr
terugstootloze vuurmond	tlv
toegevoegd	toeg
toestel	tsl
tot nader order	tno
transport	t

	trekker	trk
	trein	tn
	troepen	tr
	tweede luitenant	tlnt
	tijdelijk	tijd
U	uitgangsstelling	ugs
	uitgestegen	uitg
	uitgesteld materieel	um
	uitgestelde vernieling	uv
	uitrusting	uitr
	uitvoeren, uitvoering	uitv
V	vaandrig	vdg
	vaste oeverbrug	vobr
	vaste order verbindingen	vov
	vaste order	vo
	veerwachtplaat	vwp
	veiligheidslijn	vln
	veiligheidsorder van blijvende aard	voba
	veiligheidsbezetting	vbez
	veldartillerie	va
	verbandplaats	vbpl
	verbinding	vbd
	verdedigen	verd
	verdeelpplaats	vdpl
	verkeer	vk
	verkennen, verkenning	verk
	vernielen, vernieling	vern
	verplaatsen, verplaatsing	verpl
	verspreidingspunt	vspt
	versterken, versterking	verst
	verticaal	vert
	vertragen, vertraging	vertr
	vervoer	vrv
	verwissel, verwisselen	verw
	verzamelen, verzameling	vz
	verzenden, verzender, verzending	verz
	verzoek, verzoeken	vzk
	verzorgen, verzorger, verzorging	vzg
	vierkant	vt
	viersprong	vrs
	vijand, vijandelijk	vij
	vijandelijke mogelijke wijze van optreden	vmwo
	vliegtuig	vltg
	voertuig	vtg
	voorbereiden, voorbereiding	voorb
	voorlichten, voorlichting	voorl

	voorpost	vp
	voorraad	vrd
	voorschrift	vs
	vorste lijn eigen troepen	vlet
	vorste lijn vijand	vlv
	vorste rand weerstandsgebied	vrw
	voorwaarts(e)	vw
	vrachtauto	vau
	vuur	vu
	vuurcoördinatielij	vcl
	vuuroverval	vuov
	vuurregelingscentrum	vrc
	vuurregelingsofficier	vro
	vuursteun	vust
	vuursteuncoördinatie	vsc
	vuursteuncoördinatiecentrum	vssc
	vuursteuncoördinatielij	vscl
	vuurversterking	vv
W	waarmerken, waarmeking	wmk
	waarnemen, waarnemer, waarneming	wrn
	waarnemingspost	wp
	waarschuwingsbevel	wabvl
	wachtcommandant	wcdt
	wachtmeester	wmr
	wapen	wpn
	waterpunt	wpt
	watervoorziening	wvz
	weerstandsgebied	wgeb
	werk	wk
	west, westen, westelijk	w
	wielvoertuig	wvtg
	wijzigen, wijziging	wijz
Z	zeer geheim	zg
	zeestrijdkrachten	zskn
	zelfhulp-kameradenhulp	zhkh
	ziekenauto	zau
	zuid, zuidelijk, zuiden	z
	zwaar, zwaarte	zw

211. Afkortingen-woorden

A	aanh	aanhangsel
	aanv	aanvullen, aanvulling
	aanvr	aanvraag, aanvragen, aanvrager
	aanw	aanwezig(heid)
	aat	aan- en afvoertroepen
	aba	afstandbedieningsapparatuur
	ad	algemene dienst
	adj	adjutant
	adm	administratie, administratief
	afd	afdeling
	afle	afleveren
	aflo	aflossen, aflossing
	afst	afstand
	afv	afvoer, afvoeren
	afwa	afwachten, afwachting
	afz	afzenden, afzender, afzending
	aggr	aggregaat
	ahp	afdelingshulppost
	ahw	aanhangwagen
	alg	algemeen
	ambu	ambulance
	amf	amfibisch
	antw	antwoord, antwoorden
	aoo (i)	adjutant-onderofficier (instructeur) *
	ap	antipersoneel
	apgm	artillerie precisie geleide munitie
	apl	aanvullingsplaats
	app	apparaat, apparatuur
	apt	aanvangspunt
	apz	adjutant personeelszaken
	art	artillerie
	as	algemene steun; ook: autorisatiestaat
	ase	algemene steunende eenheid
	asl	aansluiten, aansluiting
	at	antitank
	av	aanval, aanvallen, aanvaller
	aw	achterwaarts
	az	algemene zaken
B	bat	bataljon
	bau	bureau-auto
	bc	bataljonscommandant
	bdm	brandstofdistributiemiddel
	bed	bedienen, bediening, bedienaar

* ook: administrateur (a), schrijver (s), materieelbeheer (mb), enz.

beh	beheer, beheerder, beheren
benzau	benzinetransportauto
ber	bericht
berg	bergen, berging
besch	beschieten, beschieting
besm	besmetten, besmetting
bestr	bestrijden, bestrijding
bev	beveiligen, beveiliging
bevo	bevoorraden, bevoorrading
bew	bewaken, bewaking
bgen	brigade-generaal
bhp	bataljonshulppost
bijl	bijlage
bijv	bijvoegsel
bio	biologisch
bk	berichtenkantoor
bmr	beschikbaar munitierantsoen
bos	brandstof, olie en smeermiddelen
bpt	beginpunt
br	brug
brd	bereden
brig	brigade
brl	bruglegend, bruglegger
bsm	beveiligende strijdmacht
bt	batterij
btm	brandstoftransportmiddel
bur	bureau
bvp	brigadeverkenningpeloton
bvt	beoordeling van de toestand
bwp	bewapenen, bewapening
bww	bewegwijzering
bzb	bedrijfszelfbescherming

C		c	commandant
	cam		camouflage, camoufleren
	cap		capaciteit
	cat		categorie
	cav		cavalerie
	cc		compagniescommandant
	cct		circuit
	cen		centrum
	cfm		conform
	ch		chauffeur
	chem		chemisch
	chir		chirurg, chirurgisch
	ci		contra-inlichtingen
	cie		compagnie
	civ		civiel

	cl	cluster
	class	classificatie, classificeren
	cnt	container
	co	commando
	col	colonne
	com	communicatie
	conc	concentratie, concentreren
	conf	confidentieel
	cons	consolidatie, consolideren
	contr	controle, controleren, controleur
	conv	conventioneel
	coord	coördinaat, coördinatie, coördinator, coördineren
	cp	commandopost
	cpl	compleet
	cplx	complex
	cpt	contactpunt
	crypto	cryptografie, cryptografisch
	cs	chef staf
	ctr	centraal, centrale, centralist
D	dd	dienstdoend
	def	defensie, defensief
	demo	demonstratie, demonstreren
	dep	depot
	det	detachement, detacheren, detachering
	df	defensieformulier
	dgo	divisiegenie-officier
	dh	dichtheid
	discen	distributiecentrum
	distr	distribueren, distributie
	div	divisie
	dl	detaillijst
	doc	document
	doors	doorschrijden, doorschrijding
	dpl	dienstplicht, dienstplichtig, dienstplichtige
	drb	draagbaar
	drs	driesprong
	ds	directe steun
	dse	direct steunende eenheid
	dsp	doorschrijdingspunt
	dtg	datumtijdgroep
	dtv	door tussenkomst van
	dv	doorvoer, doorvoeren
	dzv	door zorg van
E	ec	eskadronscommandant
	ech	echelon
	ehd	eenheid

elconr elementair codenummer
 elnt eerste luitenant
 emwo eigen mogelijke wijze van optreden
 eov elektronische oorlogvoering
 ept eindpunt
 esk eskadron
 evac evacuatie, evacueren
 eval evaluatie, evalueren
 ex exemplaar
 expl explosie, explosief

F
 fax facsimile
 fie functie
 fl flank, flankerend
 form formulier
 fr front, frontaal
 freq frequentie

G
 gdl grendel
 gdn goederen
 geb gebied
 gebr gebruiken, gebruiker
 geg gegeven
 geh geheim
 gel geleid
 gem gemengd
 gen generaal
 genm generaal-majoor
 geo geografisch
 gep gepantserd
 getr getrokken
 gev gevecht
 gevu gegarandeerd vuur
 gew geweer
 gi gevechtsinlichtingen
 gmd geluidmeetdienst
 gmr gewenst munitierantsoen
 gn genie
 gnk(d) geneeskundig(e) (dienst)
 gp groep
 grd gravendienst
 gst gereedstellen, gereedstelling
 gt geschut
 gv geestelijke verzorger, verzorging
 gvl gevaarlijk
 gw gewond, gewonde
 gwsb grondwapensysteembestrijding
 gwtl geleid wapen tegen luchtdoelen

H	haw	hoofdaanvoerweg
	heli	helikopter
	hfd	hoofd
	hho	herhalingsoefening
	hind	hindernis
	hor	horizon, horizontaal
	hosp	hospitaal
	hot	hoofdofficier-toegevoegd
	hp	hulppost
	hrm	houdt rekening met
	hrst	herstellen, herstelling
	ht	hoogte
	hv	helderheidsversterker
hw	houwitser	
I	iaa	in afschrift aan
	ident	identificatie, identificeren
	ik	instructiekaart
	inb	inbegrepen
	indas	individueel aanvullingssysteem
	inf	infanterie, infanterist
	info	informatie, ter informatie
	inl	inlichten, inlichting
	inr	inrichten, inrichting
	insp	inspecteren, inspecteur, inspectie
	inst	installatie, installeren
	instr	instructeur, instructie, instrueren
	int	intendance
intsum	inlichtingensamenvatting (rapport)	
ir	infrarood	
J	jrc	jerrycan
	jz	juridische zaken
K	kap	kapitein
	kau	kipauto
	kaz	kazerne, kazernering
	kgv	krijgsgevangen, krijgsgevangene
	kl	klasse
	kn	kanon
	knpt	knooppunt
	knt	kornet
	kol	kolonel
	kpl(1)	korporaal (1e klas)
	kpt	kritiek punt
	kv	kleinverlof
	kvo	kennisgeving van ontvangst
kvt	kaartvierkant	

DIENTSTGEHEIM

kvv kort verband vrijwilliger
 kw kernwapen
 kwm kwartiermaker

L

lad laden, lading
 laro landrover
 laskn landstrijdkrachten
 lc lanceer, lancering
 lf legerformulier
 lgen luitenant-generaal
 li links
 lk legerkorps
 lka legerkorpsartillerie
 lkol luitenant-kolonel
 ll luchtlanding
 lm lichte mitrailleur
 ln lijn
 lnt luitenant
 lo lichamelijke opvoeding
 loc locatie
 log logistiek
 lok lokaal, lokaliseren
 lpl legerplaats
 ls(o) liaison(officier)
 lt licht
 lua luchtdoelartillerie
 lufo luchtfoto
 lumbl luchtmobiel
 lus luchtsteun
 luskn luchtstrijdkrachten
 lvm levensmiddelen

M

ma mijnafsluiting
 mach machine, machinaal
 mag magazijn
 maj majoor
 man manoeuvre
 mat materiaal, materieel
 mb middelbaar
 mbl mobiel, mobiliteit
 mbw militair basiswegennet
 mech mechanisatie, mechanisch, mechaniseren, mechanisme
 med medisch
 meteo meteorologisch
 mi militaire inlichtingen
 mil militair
 mitr mitrailleur
 mlrs meervoudig lanceerbaar raketsysteem

mmc	munitiemagazijnencomplex
mmv	materiële mobilisatievoorbereiding
mnt	monteur
mob	mobilisabel, mobilisatie, mobiliseren
mobtgm	mobilisatietelegram
mobv	mobilisatievoorbereiding
mof	mobilfoon, mobilofonisch
mog	mogelijk, mogelijkheid
mot	motor, motorisatie, motoriseren
mp	militaire politie
mr	mortier
mun	munitie
mv	mijnenveld
mzw	middelzwaar
N	
n	noord, noorden, noordelijk
nad	naderen, nadering
nast	nabijsteun
nbc	nucleair, biologisch, chemisch
nil	nihil
ninb	niet inbegrepen
nr	nummer, nummeren
ns	nationale sector
nsn	natostocknummer
ntb	niet te bepalen
nuc	nucleair
nvt	niet van toepassing
O	
o	oost, oostelijk, oosten
oab	onder administratief bevel
oal	oorlogsappellijst
ob	onder bevel
obj	object
odl	onderdeel
oef	oefenen, oefening
ofb	onder functioneel bevel
off	officier
okp	officier van kazernepiket
olr	oplegger
omb	op mijn bevel
omg	omgeving
omu	organieke munitie-uitrusting
omv	operationele mobilisatievoorbereiding
ondas	onderdeelsaanvullingssysteem
onh	onderhoud
ontpl	ontplooiën, ontplooiing
ontsm	ontsmetten, ontsmetting
ontv	ontvangen, ontvanger, ontvangst

oo	onderofficier
oob	onder operationeel bevel
op	operatie, operationeel
opdr	opdracht
opl	opleiden, opleiding
opsl	opsluiter
opst	opstellen, opsteller, opstelling
ord	ordonnans
org	organiek, organisatie, organiseren
ost	ondersteunen, ondersteuning
otas	organisatietabel en autorisatiestaat
otb	om te behouden
otvem	opdracht, terrein, vijand en eigen middelen
ov	oorlogsvoorbereiding
(o)ova	(onder)officier van alarm
(o)ovd	(onder)officier van dienst
ovg	overgang
ovo	operationele verbindingsoorder
ow(i)	opperwachtmeester(-instructeur) *

P	pa	pantser
	pab	pantserbestrijding
	para	parachute, parachutist
	patr	patrouille, patrouilleren
	pau	personenauto
	pc	pelotonscommandant
	pel	peloton
	perba	plaats- en richtingbepalend apparaat
	pers	personeel
	pl	plaats, plaatselijk
	plg	ploeg
	piv	plaatsvervangend, plaatsvervanger
	pm	pistoolmitrailleur
	pmv	personele mobilisatievoorbereiding
	pof	portofoon
	pos	positie
	pr	pantserupsvoertuig
	pra	pantserupsvoertuig-artillerievuurmond
	prat	pantserupsvoertuig-antitank
	prb	pantserupsvoertuig-berging
	prco	pantserupsvoertuig-commandovoering
	prgwt	pantserupsvoertuig-gewondentransport
	pri	pantserupsvoertuig-personeelvervoer (inf)
	prior	prioriteit
	prmr	pantserupsvoertuig-mortierdrager
	proc	procedure

* ook: administrateur (a), enz.

	proj	projectiel
	prtl	pantserrupsvoertuig tegen luchtdoelen
	prv	pantserrupsvoertuig-vrachtervervoer
	ps	pelotonssergeant
	pst	passeertijd
	psu	persoonlijke standaarduitrusting
	pt	punt
	ptl	pistool
	pv	proces-verbaal
R	ran	rantsoen
	rapp	rapport
	rd	radio
	rdr	radar
	re	rechts
	ref	refereren, referentie
	reg	regiment
	regl	reglement
	rep	repareren, reparatie
	res	reserve
	rg	richting
	rged	rompgedekt
	rgs	registratie, registreren
	rim	rechtstreekse instroming in mobilisabele eenheden
	ritm	ritmeester
	riv	rivier
	rk(w)	raket(werper)
	rnr	registratienummer
	rpn	roepnaam
	rs	rechtstreekse steun
	rv	rayonverbinding
	rvtg	ruisvoertuig
S	s	stuk
	sab	sabotage, saboteren
	sba	standaardberichtenadres
	sbb	stafberichtenbureau
	sbcc	stafberichtencoördinatiecentrum
	schln	scheidingslijn
	schr	schrijven, schrijver
	sct	sector
	sdv	standaarddagverbruik, standaarddagvoorraad
	sgt(1)	sergeant (1e klas)
	sie	sectie
	sitrap	situatierapport
	skn	strijdkrachten
	sl	startlijn
	sld(1)	soldaat (1e klas)

slem	standaard laadeenheid munitie
slo	slagorde
sm(i)	sergeant-majoor (-instructeur) *
smv	schijnmijnenveld
sp	spoor
spec	speciaal, specialiseren, specialist
spt	startpunt
sq	squadron
ssv	staf, staf- en verzorging
st	staf
stat	station
stg	stelling
stk	strook
subv	subversief
sv	straalverbinding
sys	systeem, systematisch

T	t	transport
	tac	tactiek, tactisch
	tacb	tactisch belangrijk
	tacess	tactisch essentieel
	takau	takelauto
	tc	teamcommandant
	td	technische dienst
	tech	techniek, technisch
	terr	territoriaal
	tfn	telefonisch, telefonist, telefoon
	tgf	telegraaf, telegrafisch
	tijd	tijdelijk
	tk	tank
	tl	tegen luchtdoelen
	tlnt	tweede luitenant
	tlv	terugstootloze vuurmond
	tmd	terreinmeetdienst
	tmt	tactisch militair technisch
	tn	trein
	tno	tot nader order
	toeg	toegevoegd
	tr	troepen
	trk	trekker
	tsl	toestel
	tsp	technisch specialist
	tsto	tegenstoot
	twts	tactische weer- en terreinstudie
	tx	telex, telexist

* ook: administrateur (a), enz.

U	ugs	uitgangsstelling
	uitg	uitgestegen
	uitr	uitrusting
	uitv	uitvoeren, uitvoering
	um	uitgesteld materieel
	uv	uitgestelde vernieling
V	va	veldartillerie
	vau	vrachtauto
	vbd	verbinding
	vbez	veiligheidsbezetting
	vbpl	verbandplaats
	vcl	vuurcoördinatielij
	vdg	vaandrig
	vdpl	verdeelpplaats
	verd	verdedigen
	verk	verkennen, verkenning
	vern	vernielen, vernieling
	verpl	verplaatsen, verplaatsing
	verst	versterken, versterking
	vert	verticaal
	vertr	vertragen, vertraging
	verw	verwissel, verwisselen
	verz	verzenden, verzender, verzending
	vij	vijand, vijandelijk
	vk	verkeer
	vlet	vorste lijn eigen troepen
	vln	veiligheidslijn
	vltg	vliegtuig
	vlv	vorste lijn vijand
	vmwo	vijandelijke mogelijke wijze van optreden
	vo	vaste order
	voba	veiligheidsorder van blijvende aard
	vobr	vaste oeverbrug
	voorb	voorbereiden, voorbereiding
	voorl	voorlichten, voortlichting
	vov	vaste order verbindingen
	vp	voorpost
	vrc	vuurregelingscentrum
	vrd	voorraad
	vro	vuurregelingsofficier
	vrs	vierspiong
	vrv	vervoer
	vrw	vorste rand weerstandsgebied
	vs	voorschrift
	vsc	vuursteuncoördinatie
	vsccl	vuursteuncoördinatiecentrum
	vscl	vuursteuncoördinatielij

DIENSTGEHEIM

vspt verspreidingspunt
 vt vierkant
 vtg voertuig
 vu vuur
 vuov vuuroverval
 vust vuursteen
 vv vuurversterking
 vw voorwaarts(e)
 vwp veerwachtplaats
 vz verzamelen, verzameling
 vzg verzorgen, verzorger, verzorging
 vzk verzoek, verzoeken

W w west, westen, westelijk
 wabvl waarschuwingsbevel
 wcdt wachtcommandant
 wgeb weerstandsgebied
 wijz wijzigen, wijziging
 wk werk
 wmk waarmerken, waarmerking
 wmr wachtmeester
 wp waarnemingspost
 wpn wapen
 wpt waterpunt
 wrn waarnemen, waarnemer, waarneming
 wvtg wielvoertuig
 wvz watervoorziening

Z z zuid, zuidelijk, zuiden
 zau ziekenauto
 zg zeer geheim
 zhkh zelfhulp-kameradenhulp
 zskn zeestrijdkrachten
 zw zwaar, zwaarte

HOOFDSTUK 22
LIJST MET AFKORTINGEN VAN NAMEN VAN AUTORITEITEN, EENHEDEN EN
INSTELLINGEN

220. Woorden - afkortingen

A	Adjutant-Generaal	AG
	Adviesbureau der Genie	ABG
	Artillerie Opleidingscentrum	AOC
	Artillerieschietkamp	ASK
	Artillerieschietschool	ASS
	Artillerieschool Oldebroek	ASO
	Artillerieschool Breda	ASB
	Audio Visuele Dienst Koninklijke Landmacht	AVDKL
B	Bevelhebber der Landstrijdkrachten	BLS
	Bevelhebber der Luchtstrijdkrachten	BDL
	Bevelhebber der Zeestrijdkrachten	BDZ
	Bruggen en Wegenschool	BWS
	Bureau Aan- en Afvoer	BAA
	Bureau Individuele Hulpverlening	BIH
	Bureau Militaire Muziek	BMM
	Bureau Ziekmelding	BURZK
C	Cantinedienst	CADI
	Cavalerieschietkamp	CSK
	Cavalerieschool	CS
	Centraal Betalingsbureau Koninklijke Landmacht	CBBKL
	Centraal Mobilisatiebureau Koninklijke Landmacht	CMBKL
	Centrale Drukkerij en Publikatievoorziening	CDP
	Centrale Personeelsinformatieverzorging	CPI
	Centrale Voorraadbeheersingssysteem Koninklijke Landmacht	CVBKL
	Centrale Werkplaats Instructiemiddelen	CWI
	Chef Defensiestaf	CDS
	Chef Landmachtstaf	CLAS
	Chef Luchtmachtstaf	CLS
	Chef Marinestaf	CMS
	Codificatiebureau Materieel	COBUMA
	Comité Chefs van Staven/Bevelhebbers	COCSB
	Comité Economie en Financiën	COEF
	Comité Materieel	COM
	Comité Personeel	COP
	Commandant Koninklijke Marechaussee	CKMAR
	Commandant Korps Mobiele Colonne	CKMC
	Commando Opleidingen en Aanvullingen Landmacht	COAL
	Commando Opleidingen Koninklijke Landmacht	COKL

DIENTSTGEHEIM

	Commando Verbindingen Koninklijke Landmacht	CVKL
	Commissie Internationale Militaire Sportwedstrijden	CIMS
	Controle Afdeling Koninklijke Landmacht	CAKL
D	Defensie-Attaché	DEFAT
	Defensie Accountantsdienst	DEFAC
	Defensieraad	DR
	Defensiestaf	DS
	Dienstkring	DKR
	Directeur Defensiestaf	DDS
	Directie Burgerpersoneel	DBP
	Directie Economisch Beheer Koninklijke Landmacht	DEBKL
	Directie Financieel Beleid	DFIB
	Directie Gebouwen, Werken en Terreinen	DGWT
	Directie Juridische Zaken	DJZ
	Directie Materieel Koninklijke Landmacht	DMKL
	Directie Personeel Koninklijke Landmacht	DPKL
	Directie Voorlichting	DV
	Directoraat-Generaal Economie en Financiën	DGEF
	Directoraat-Generaal Materieel	DGM
	Directoraat-Generaal Personeel	DGP
	Duijverman Computer Centrum	DCC
E	Eerstaanwendend Ingenieur Directeur	EID
	Explosieven Opruimingscommando Koninklijke Landmacht	EOCKL
	Explosieven Opruimingsdienst	EOD
G	Garderegiment Fuseliers Prinses Irene	GRFPI
	Garderegiment Grenadiers	GRG
	Garderegiment Jagers	GRJ
	Geneeskundig Commando Krijgsmacht	GCK
	Genie Opleidingscentrum	GOC
	Groep Lichte Vliegtuigen	GPLV
	Gewestelijk Administrateur	GA
H	Hogere Krijgsschool	HKS
	Hogere Onderofficiersschool	HOOS
	Hoog Militair Gerechtshof	HMG
I	Infanterie Tactiekschool	ITS
	Infanterieschietkamp	ISK
	Infanterieschool	IS
	Inspecteur der Militaire Muziek	IMM
	Inspecteur Geneeskundige Dienst KL	IGDKL
	Inspecteur Generaal der Krijgsmacht	IGK
	Inspecteur van de Militair-Juridische Dienst	IMJD
	Interservice Comité Telecommunicatie	ICOTEL

J	Johan Willem Friso (Kapel)	JWF(K)
K	Koksschool	KOKSS
	Koninklijke landmacht	KL
	Koninklijke luchtmacht	KLu
	Koninklijke marechaussee	KMAR
	Koninklijke marine	KM
	Koninklijke Militaire Academie	KMA
	Koninklijke Militaire Kapel	KMK
	Koninklijke Militaire School	KMS
	Korps Rijdende Artillerie	KRA
	Korps Commandotroepen	KCT
	Korps Luchtdoelartillerie	KLUA
	Korps Mariniers	KMARNs
	Korps Mobiele Colonne	KMC
	Korps Veldartillerie	KVA
L	Landmacht-Attaché	LAMAT
	Landmachtstaf	LAS
	Legerkorps Artillerie	LKA
	Legerkorps Logistiek Commando	LLC
	Legerkorpscommandant	LKC
	Legerraad	LR
	Luchtdoelartillerieschietkamp	LUASK
	Luchtdoelartillerieschiet school	LUASS
	Luchtdoelartillerieschool	LUAS
	Luchtmacht Elektronische en Technische School	LETS
	Luchtmachtstaf	LS
	Luchtmacht Stafschoo	LSS
	Luchtmacht-Attaché	LUMAT
M	Marechaussee raad	MARRA
	Marine Stafschoo	MSS
	Marine-Attaché	MARAT
	Materieel Inspectie Orgaan	MIO
	Materieelbeproeving afdeling	MBA
	Materieelvoorzienings afdeling	MVA
	Militair Hospitaal Dr. A. Matthijsen	MHAM
	Militaire Commissie Automobiel- en Motorwedstrijden	MCAM
	Militaire Sociale Dienst	MSD
	Ministerie van Defensie	MINDEF
	Ministerie van Defensie	MVD
	Mobiele Colonne	MC
	Mineurs- en Sappeursschoo	MSS
N	Nationaal Logistiek Commando	NLC
	Nationaal Territoriaal Commando/Commandant	NTC
	Nationale Reserve	NATRES

	Nederlands Administratief Korps	NAK
	Noord Atlantische Verdragsorganisatie	NAVO
	Nucleaire, Biologische en Chemische School	NBCS
	Nuclear Weapons Employment School	NWES
O	Opleidingscentrum Aan- en Afvoertroepen	OCAAT
	Opleidingscentrum Academisch Gevormden/ Hogere beroepsopleiding	OCACG/ HBO
	Opleidingscentrum Algemeen	OCA
	Opleidingscentrum Cavalerie	OCC
	Opleidingscentrum Didaktiek en Militaire Leiderschap	OCFML
	Opleidingscentrum Grond-Lucht Samenwerking	OCGLS
	Opleidingscentrum Infanterie	OCI
	Opleidingscentrum Intendance	OCINT
	Opleidingscentrum Koninklijke Marechaussee	OCKMAR
	Opleidingscentrum Korps Mobiele Colonnas	OCKMC
	Opleidingscentrum Lichamelijke Oefening	OCLO
	Opleidingscentrum Militair Geneeskundige Dienst	OCMGD
	Opleidingscentrum Militaire Administratie	OCMA
	Opleidingscentrum Officier Speciale Diensten	OCOSD
	Opleidingscentrum Technische Dienst	OCTD
P	Pantserinfanterie Rij- en Opleidingscentrum	PIROC
	Penitentiair Centrum Nieuwersluis	PCEN-NWS
	Pontonniers en Torpedistenschool	PTS
	Provinciaal Administrateur	PA *
	Provinciaal Militaire Commandant/Commando	PMC *
R	Rijksvoorlichtingsdienst	RVD
	Regiment Aan en Afvoertroepen	RAAT
	Regiment Genietroepen	RGNT
	Regiment Huzaren Prins Alexander	RHPA
	Regiment Huzaren Prins van Oranje	RHPO
	Regiment Huzaren van Boreel	RHB
	Regiment Huzaren van Sytzama	RHVS
	Regiment Infanterie Chassé	RICH
	Regiment Infanterie Johan Willem Friso	RIJWF
	Regiment Infanterie Menno van Coehoorn	RIMVC
	Regiment Infanterie Oranje-Gelderland	RIOG
	Regiment Intendance Troepen	RIT
	Regiment Limburgse Jagers	RLJ
	Regiment Stoottroepen	RS
	Regiment Technische Troepen	RTT
	Regiment van Heutsz	RVH
	Regiment Verbindingsstroepen	RVT
	Regionaal Informatiecentrum	RIC

* Voor provincie-afkortingen: zie punt 222.

	Regionaal Militair Commandant/Commando Noord	RMC-N
	Rij- en Tractieschool	RTS
	Rij-opleidingscentrum	ROC
	Rijdende Artillerie	RA
	Rijschool Bergen op Zoom	RSB
	Rijschool Tilburg	RST
	Rijschool Venlo	RSV
S	School Initiële Opleidingen Genie	SIOG
	School Militaire Inlichtingendienst	SMID
	School Officieren en Kader Genie	SOKG
	School Reserve-Officieren en Kader Infanterie	SROKI
	School Reserve-Officieren	SRO
	School Speciale Opleidingen Genie	SSOG
	Schoolbataljon Tanks	SBT
	Schoolbataljon Verkenning	SBV
	Secretaris-Generaal	SG
	Sociale Coördinatie Commissie	SCC
T	Technisch-Specialisten Opleidingscentrum Zuid	TSOC-Z
	Topografische Dienst Nederland	TDN
V	Verbindingsdienst Opleidingscentrum	VOC
W	Wetenschappelijk en Technisch Documentatie- en Informatiecentrum voor de Krijgsmacht	TDCK

221. Afkortingen - woorden

A	ABG	Adviesbureau der Genie
	AG	Adjutant-Generaal
	AOC	Artillerie Opleidingscentrum
	ASB	Artillerieschool Breda
	ASK	Artillerieschietkamp
	ASO	Artillerieschool Oldebroek
	ASS	Artillerieschietsschool
AVDKL	Audio Visuele Dienst Koninklijke Landmacht	
B	BAA	Bureau Aan- en Afvoer
	BDL	Bevelhebber der Luchtstrijdkrachten
	BDZ	Bevelhebber der Zeestrijdkrachten
	BIH	Bureau Individuele Hulpverlening
	BLS	Bevelhebber der Landstrijdkrachten
	BMM	Bureau Militaire Muziek
	BURZK	Bureau Ziekmelding
BWS	Bruggen en Wegenschool	
C	CADI	Cantinedienst
	CAKL	Controle Afdeling Koninklijke Landmacht
	CBBKL	Centraal Betalingsbureau Koninklijke Landmacht
	CDOS	Centraal Documentatie Systeem
	CDP	Centrale Drukkerij en Publicatievoorziening
	CDS	Chef Defensiestaf
	CIMS	Commissie Internationale Militaire Sportwedstrijden
	CKMAR	Commandant Koninklijke Marechaussee
	CKMC	Commandant Korps Mobiele Colonne
	CLAS	Chef Landmachtstaf
	CLS	Chef Luchtmachtstaf
	CMS	Chef Marinestaf
	COAL	Commando Opleidingen en Aanvullingen Landmacht
	COBUMA	Codificatiebureau Materieel
	COCSB	Comité Chefs van Staven/Bevelhebbers
	COEF	Comité Economie en Financiën
	COKL	Commando Opleidingen Koninklijke Landmacht
	COM	Comité Materieel
	COP	Comité Personeel
	CPI	Centrale Personeelsinformatievoorziening
	CS	Cavallerieschool
	CSK	Cavallerieschietkamp
	CVBKL	Centrale Voorraadbeheersingssysteem Koninklijke Landmacht
CVKL	Commando Verbindingen Koninklijke Landmacht	
CWI	Centrale Werkplaats Instructiemiddelen	

D	DBP	Directie Burgerpersoneel
	DCC	Duijverman Computer Centrum
	DDS	Directeur Defensiestaf
	DEBKL	Directie Economisch Beheer Koninklijke Landmacht
	DEFAC	Defensie Accountantsdienst
	DEFAT	Defensie-Attaché
	DFIB	Directie Financieel Beleid
	DGEF	Directoraat-Generaal Economie en Financiën
	DGM	Directoraat-Generaal Materieel
	DGP	Directoraat-Generaal Personeel
	DGWT	Directie Gebouwen, Werken en Terreinen
	DJZ	Directie Juridische Zaken
	DKR	Dienstkring
	DMKL	Directie Materieel Koninklijke Landmacht
	DPKL	Directie Personeel Koninklijke Landmacht
	DR	Defensieraad
	DS	Defensiestaf
DV	Directie Voorlichting	
E	EID	Eerstaanwendend Ingenieur Directeur
	EOCKL	Explosieven Opruimingscommando Koninklijke Landmacht
	EOD	Explosieven Opruimingsdienst
G	GA	Gewestelijk Administrateur
	GCK	Geneeskundig Commando Krijgsmacht
	GOC	Genie Opleidingscentrum
	GPLV	Groep Lichte Vliegtuigen
	GRFPI	Garderegiment Fuseliers Prinses Irene
	GRG	Garderegiment Grenadiers
	GRJ	Garderegiment Jagers
H	HKS	Hogere Krijgsschool
	HMG	Hoog Militair Gerechtshof
	HOOS	Hogere Onderofficiersschool
I	IGOTEL	Interservice Comité Telecommunicatie
	IGDKL	Inspecteur Geneeskundige Dienst KL
	IGK	Inspecteur Generaal der Krijgsmacht
	IMJD	Inspecteur van de Militair-Juridische Dienst
	IMM	Inspecteur der Militaire Muziek
	IS	Infanterieschool
	ISK	Infanterieschietkamp
ITS	Infanterie Tactiekschool	
J	JWF(K)	Johan Willem Friso (Kapel)

K	KCT	Korps Commandotroepen
	KL	Koninklijke landmacht
	KLu	Koninklijke luchtmacht
	KLUA	Korps Luchtdoelartillerie
	KM	Koninklijke marine
	KMA	Koninklijke Militaire Academie
	KMAR	Koninklijke marechaussee
	KMARNS	Korps Mariniers
	KMC	Korps Mobiele Colonne
	KMK	Koninklijke Militaire Kapel
	KMS	Koninklijke Militaire School
	KOKSS	Koksschool
L	KRA	Korps Rijdende Artillerie
	KVA	Korps Veldartillerie
	LAMAT	Landmacht-Attaché
	LAS	Landmachtstaf
	LETS	Luchtmacht Elektronische en Technische School
	LKA	Legerkorps Artillerie
	LKC	Legerkorpscommandant
	LLC	Legerkorps Logistiek Commando/Commandant
	LR	Legerraad
	LS	Luchtmachtstaf
	LSS	Luchtmacht Stafschoon
	LUAS	Luchtdoelartillerieschool
LUASK	Luchtdoelartillerieschietkamp	
LUASS	Luchtdoelartillerieschietsschool	
LUMAT	Luchtmacht-Attaché	
M	MARAT	Marine-Attaché
	MARRA	Marechausseeraad
	MBA	Materieelbeproevingafdeling
	MC	Mobiele Colonne
	MCAM	Militaire Commissie Automobielen- en Motorwedstrijden
	MHAM	Militair Hospitaal Dr. A. Matthijssen
	MINDEF	Minister van Defensie
	MIO	Materieel Inspectie Orgaan
	MSD	Militaire Sociale Dienst
	MSS	Marine Stafschoon
	MSS	Mineurs- en Sappeursschool
	MVA	Materieelvoorzieningsafdeling
MVD	Ministerie van Defensie	
N	NAK	Nederlands Administratief Korps
	NATRES	Nationale Reserve
	NAVO	Noord Atlantische Verdragsorganisatie
	NBCS	Nucleaire, Biologische en Chemische School
	NLC	Nationaal Logistiek Commando/Commandant

	NTC	Nationaal Territoriaal Commando/Commandant
	NWES	Nuclear Weapons Employment School
O	OCA	Opleidingscentrum Algemeen
	OCAAT	Opleidingscentrum Aan- en Afvoertroepen
	OCACG/ HBO	Opleidingscentrum Academisch Gevormden/ Hogere beroepsopleiding
	OCC	Opleidingscentrum Cavalerie
	OCFML	Opleidingscentrum Didaktiek en Militaire Leiderschap
	OCGLS	Opleidingscentrum Grond-Lucht Samenwerking
	OCI	Opleidingscentrum Infanterie
	OCINT	Opleidingscentrum Intendance
	OCKMAR	Opleidingscentrum Koninklijke Marechaussee
	OCKMC	Opleidingscentrum Korps Mobiele Colonne
	OCLO	Opleidingscentrum Lichamelijke Oefening
	OCMA	Opleidingscentrum Militaire Administratie
	OCMGD	Opleidingscentrum Militair Geneeskundige Dienst
	OCOSD	Opleidingscentrum Officier Speciale Diensten
	OCTD	Opleidingscentrum Technische Dienst
P	PA *	Provinciaal Administrateur
	PCEN-NWS	Penitentiaal Centrum Nieuwersluis
	PIROC	Pantserinfanterie Rij- en Opleidingscentrum
	PMC *	Provinciaal Militaire Commandant/Commando
	PTS	Pontonniers en Torpedistenschool
R	RA	Rijdende Artillerie
	RAAT	Regiment Aan en Afvoertroepen
	RGNT	Regiment Genietroepen
	RHB	Regiment Huzaren van Boreel
	RHPA	Regiment Huzaren Prins Alexander
	RHPO	Regiment Huzaren Prins van Oranje
	RHVS	Regiment Huzaren van Sytzama
	RIC	Regionaal Informatiecentrum
	RICH	Regiment Infanterie Chassé
	RIJWF	Regiment Infanterie Johan Willem Friso
	RIMVC	Regiment Infanterie Menno van Coehoorn
	RIT	Regiment Intendance Troepen
	RIOG	Regiment Infanterie Oranje-Gelderland
	RLJ	Regiment Limburgse Jagers
	RMC-N	Regionaal Militair Commandant/Commando Noord
	ROC	Rij-opleidingscentrum
	RS	Regiment Stoottroepen
	RSB	Rijkschool Bergen op Zoom
	RST	Rijkschool Tilburg
	RSV	Rijkschool Venlo

* Voor provincie-afkortingen: zie punt 222.

	RTS	Rij- en Tractieschool
	RTT	Regiment Technische Troepen
	RVD	Rijksvoorlichtingsdienst
	RVH	Regiment van Heutz
	RVT	Regiment Verbindingstroepen
S	SBT	Schoolbataljon Tanks
	SBV	Schoolbataljon Verkenning
	SCC	Sociale Coördinatie Commissie
	SG	Secretaris-Generaal
	SIOG	School Initiële Opleidingen Genie
	SMID	School Militaire Inlichtingendienst
	SOKG	School Officiëren en Kader Genie
	SRO	School Reserve-Officiëren
	SROKI	School Reserve-Officiëren en Kader Infanterie
	SSOG	School Speciale Opleidingen Genie
T	TDCK	Wetenschappelijk en Technisch Documentatie- en Informatiecentrum voor de Krijgsmacht
	TDN	Topografische Dienst Nederland
	TSOC	Technisch-Specialisten Opleidingscentrum Zuid
V	VOC	Verbindingsdienst Opleidingscentrum

222. Provincie-afkortingen

Groningen	GR
Friesland	FR
Drenthe	DR
Overijssel	OV
Gelderland	GLD
Flevoland	FLD
Utrecht	UT
Noord Holland	NH
Zuid Holland	ZH
Zeeland	ZLD
Noord Brabant	NB
Limburg	LB

HOOFDSTUK 23
LIJST MET AFKORTINGEN VAN NAVO-BEGRIPPEN

230. Woorden-afkortingen

A	Accounting Unit	AU
	Acknowledge	ACK
	Actual Ground Zero	AGZ
	Actual Time of Arrival	ATA
	Actual Time of Departure	ATD
	Ad Hoc Working Group	AHWG
	Address Indicator Group	AIG
	Advanced Ammunition Depot	AAD
	Air-to-Air Missile	AAM
	Air-to-Air Warfare	AAW
	Air Base	AB
	Air Control Centre	ACC
	Air Control Team	ACT
	Air Co-ordinator	AC
	Air Defence	AD
	Air Defence Anti-Tank System	ADATS
	Air Defence Operations Centre	ADOC
	Air Force	AF
	Air Force Base	AFB
	Air-Ground Missile	AGM
	Air Launched Anti-Radar Missile	ALARM
	Air Launched Cruise Missile	ALCM
	Air Liaison Officer	ALO
	Air Support Operations Centre	ASOC
	Air-to Surface Missile	ASM
	Air Traffic Control	ATC
	Air Traffic Control Centre	ATCC
	Airborne Early Warning	AEW
	Airborne Warning and Control System	AWACS
	Aircraft	A/C
	Airfield	A/F
	Airport of Debarkation	APOD
	Airport of Embarkation	APOE
	Airspace Control	ASC
	Airspace Control Authority	ACA
	Airspace Control Centre	ACC
	Airspace Control Officer	ACO
	All Weather	AW
	Allied Administrative Publication	AAP
	Allied Communications Publication	ACP
	Allied Data Publication	ADatP
	Allied Defence Publication	ADP

Allied Engineering Publication	AEP
Allied Exercise Publication	AXP
Allied Intelligence Publication	AIntP
Allied Medical Publication	AMedP
Allied Military Security Publication	AMSP
Allied Publication	AP
Allied Tactical Publication	ATP
Alternate War Headquarters	AWHQ
Ammunition	AMMO
Ammunition Supply Point	ASP
Anti-Air Warfare	AAW
Anti-Aircraft Artillery	AAA
Anti-Aircraft Machine Gun	AAMG
Anti-Ballistic Missile	ABM
Anti-Missile Missile	AMM
Anti-Personnel	AP
Anti-Radiation Missile	ARM
Anti-Tactical Ballistic Missile	ATBM
Anti-tank	AT
Anti-Tank Guided Weapon	ATGW
Armour Piercing	AP
Armour Piercing Discarding Sabot	APDS
Armour Piercing Fin Stabilized Sabot	APFSDS
Armoured Division	AD
Armoured Infantry Combat Vehicle	AICV
Armoured Personnel Carrier	APC
Army Group	AG
Artillery and Related Equipment	ART
As Soon As Possible	ASAP
Assistant Chief of Staff	ACOS
Assistant Secretary General	ASG
Atomic Information (NATO classification)	ATOMAL
Automatic Data Processing	ADP
Automatic Target Recognition	ATR
Aviation Fuel (gasoline, kerosene)	AVTAG

B Bachelor Officer's Quarter	BOQ
Base Defence Zone	BDZ
Battalion	BN
Battalion Landing Team	BLT
Battery	BTY
Battlefield Air Interdiction	BAI
Biological Warfare	BW
Bomb Damage Assessment	BDA
Brigade	BDE
Brigade Airspace Management Element	BAME
Bulk Fuel Installation	BFI
Bundesgrenzschutz	BGS

C	Calibration	CAL
	Central Europe	CE
	Central Europe Pipeline	CEP
	Central Europe Pipeline System	CEPS
	Central Region	CR
	Chemical Energy	CE
	Chemical Warfare	CW
	Chief of Defence	CHOD
	Chief of Staff	SOFS/COS
	Circular Error Planning	CEP
	Civil Military Co-operation	CIMIC
	Close Air Support	CAS
	Combat Information Centre	CIC
	Combat Operations Centre	COC
	Combat Service Support	CSS
	Concentration	CONC
	Command and Control (C2)	CC
	Command, Control and Communications (C3)	CCC
	Command, Control and Information System	CCIS
	Command, Control, Communication System (C3S)	CCCS
	Command, Control, Communications and Information (C3I)	CCCI
	Command Post	CP
	Command Post Exercise	CPX
	Commander-in-Chief	CINC
	Commanding Officer	CO
	Communication Zone	COMMZ
	Communications Centre	COMCEN
	Communications-Electronics	CE
	Communications Intelligence	COMINT
	Communications Security	COMSEC
	Company	COY
	Contact Point	CP
	Continental United States	CONUS
	Contingency Operational Plan	COP
	Corps Airspace Management Element	CAME
	Cosmic Top Secret	CTS
	Counter Intelligence	CI
	Cruise Missile	CM
D	Date-Time-Group	DTG
	Day	D
	Decision Sheet	DS
	Defence Planning Questionnaire	DPQ
	Demarcation Line	DL
	Deputy	DEP
	Deputy Assistant Chief of Staff	DACOS
	Desired Ground Zero	DGZ

	Direct Support	DS
	Directing Staff	DISTAFF
	Directing Staff	DS
	Division	DIV
	Division Airspace Management Element	DAME
	Dropping Zone	DZ
E	Early Warning	EW
	Electromagnetic Pulse	EMP
	Electronic Counter-Counter-Measures	ECCM
	Electronic Counter-Measures	ECM
	Electronic Support-Measures	ESM
	Electronic Warfare	EW
	Electronics Intelligence	ELINT
	Emission Control	EMCON
	Enclosure	ENCL
	Enemy Order of Battle	EOB
	Engineering	ENG
	Essential Element of Information	EEI
	Estimated Time of Arrival	ETA
	Estimated Time of Departure	ETD
	Estimated Time of Return	ETR
	European Command (US)	EUCOM
	Exercise	EX
	Exercise Operation Order	EXOPORD
	Explosive Ordnance Disposal	EOD
	Extremely High Frequency	EHF
	Extremely Low Frequency	ELF
F	Field Artillery	FA
	Field Maintenance	FM
	Field Training Exercise	FTX
	Fire Direction Centre	FDC
	Fire Support Co-ordination Centre	FSCC
	Fire Support Co-ordination Line	FSCL
	Formatting Message Text System	FORMETS
	Follow-on Forces Attack	FOFA
	Forward Air Controller	FAC
	Forward Air Support Operations Centre	FASOC
	Forward Combat Zone	FCZ
	Forward Edge of the Battle Area	FEBA
	Forward Line of Enemy Troops	FLET
	Forward Line of Own Troops	FLOT
	Forward Storage Site	FSStS
	Frequency Modulation	FM
G	General Alert	GA
	General Defence Plan	GDP

	General Nuclear Response	GNR
	General Strike Plan	GSP
	Greenwich Mean Time	GMT
	Ground Attack	GA
	Ground-Launched Cruise Missile	GLCM
	Ground Liaison Officer	GLO
	Ground Zero	GZ
	Guard Motorized Rifle Division (USSR)	GMRD
	Guard Motorized Rifle Regiment (USSR)	GMRR
	Guard Tank Army (USSR)	GTA
	Guard Tank Division (USSR)	GTD
	Guided Missile	GM
	Guided Weapon	GW
H	Headquarters	HQ
	Heavy Anti-Aircraft Artillery	HAA
	Height of Burst	HOB
	Helicopter	HEL
	High Energy Laser	HEL
	High Explosive	HE
	High Explosive Anti-Tank	HEAT
	High Level Exercise	HILEX
	High-Speed Anti-Radar Missile	HARM
	High Velocity Armour Piercing	HVAP
	Home Defence (territorial) Brigade	HD(t)B
	Host Nation	HN
	Host Nation Support	HNS
	Hour	Hr
	Howitzer	HOW
I	Identification Friend or Foe	IFF
	Improved Conventional Munition	ICM
	In Accordance With	IAW
	Infantry	INF
	Infantry Combat Vehicle	ICV
	Infantry Fighting Vehicle	IFV
	Infra-Red	IR
	Infrastructure	INFRA
	Inner German Border	IGB
	Intelligence	INT
	Interceptor Missile	IM
	Intermediate Range Ballistic Missile	IRBM
	Intercontinental Ballistic Missile	ICBM
	International Military Staff Memorandum	IMSM
	International Military Staff Summary	IMSUM
	International Military Staff Working Memorandum	IMSWM

DIENSTGEHEIM

J	Jamming Control Authority	JCA
	Joint Chiefs of Staff	JCS
	Joint Command Operations Centre	JCOG
K	Kenetic Energy	KE
	Kenetic Energy Penetrator	KEP
	Kiloton	Kt
L	Landing Zone	LZ
	Liaison officer	LO
	Light Anti-Aircraft Artillery	LAA
	Light Machine Gun	LMG
	Line of Departure	LD
	Line of Sight	LOS
	Lines of Communications	LOC
	Liquid Oxygen	LOX
	Liquified Petroleum Gas	LPG
	Logistics	LOG
	Long Range	LR
	Long Range Ballistic Missile	LRBM
	Low Altitude Bombing	LAB
	M	Machine Gun
Main Battle Tank		MBT
Maine Operating Base		MOB
Maine Supply Route		MSR
Main War Headquarters		MWHQ
Major Nato Command		MNC
Major Subordinate Command		MSC
Man Portable Air Defence System		MANPADS
Manoeuvrable Re-entry Vehicle		MARV
Maximum Permissible Dose		MPD
Maximum Permissible Exposure		MPE
Mechanized		MECH
Mechanized Infantry Combat Vehicle		MICV
Medical		MED
Medical Evacuation		MEDEVAC
Medium-Range Ballistic Missile		MRBM
Medium-Range Surface-to-Air Missile		MRSAM
Mega-ton		Mt
Memorandum of Agreement		MOA
Memorandum of Understanding		MOU
Message Text Formatting System		FORMETS
Meteorology		MET
Miles per Hour		MPH
Military Committee Communication		MILCOM
Military Committee Memorandum		MCM
Military Committee Working Memorandum		MCWM

Military Geographic Information and Documentation	MGID
Military Load Class	MLC
Military Operational Requirement	MOR
Military Police	MP
Military Representative	MILREP
Military Staff Memorandum (international)	MILSTAM
Military Vigilance	MV
Minimum Safety Distance	MSD
Ministry of Defence	MOD
Missile	MSL
Mission Report	MISREP
Mobile War Headquarters	MWHQ
Mobilization	MOB
Motor Gasoline	MOGAS
Motorized Rifle Division (USSR)	MRD
Motorized Rifle Regiment (USSR)	MRR
Multiple Launch Rocket System	MLRS
Multiple Re-entry Vehicle	MRV
Multiple Rocket Launcher	MRL
N	
National Military Representative	NMR
NATO Air Defence Ground Environment	NADGE
NATO Air Missile Firing Installation	NAMFI
NATO Airbone Early Warning	NAEW
NATO Ammunition Supply Point	NASP
NATO Armaments Planning Review	NAPR
NATO Civil Wartime Agency	NCWA
NATO Communication (Message)	NATCOM
NATO Confidential	NC
NATO Defence Planning Review	NDPR
NATO Directives for Exercises	NADREX
NATO Integrated Air Defence System	NATINADS
NATO Integrated Communications System	NICS
NATO Restricted	NR
NATO Secret	NS
NATO Secure Voice Network	NSVN
NATO Stock Number	NSN
NATO Subject Indicator System	NASIS
NATO Unclassified	NU
NBC Defence	NBCD
No Fire Line	NFL
Non-Soviet Warsaw Pact	NSWP
North Atlantic Treaty Organisation	NATO
Not Applicable	NA (of N/A)
Not Disseminated to all Addressees	NOTAL
Not Later Than	NLT
Nothing (zero)	NIL
Nothing tot Report	NTR

	Nuclear	NUC
	Nuclear, Biological and Chemical	NBC
	Nuclear Induced Grount Activity	NIGA
	Nuclear Operation Plan	NOP
	Nuclear Weapon	NW
	Nuclear Weapon Release Procedures	NWRP
O	Objective	OBJ
	Observation Post	OP
	Offensive Counter Air	OCA
	Operation Order	OPORD
	Operational Command	OPCOM
	Operational Control	OPCON
	Operational Plan	OPLAN
	Operational Readiness Test (Programme)	ORT(P)
	Operational Research	OR
	Operations	OPS
	Operations Security	OPSEC
	Order of Battle	ORBAT
	Ordnance	ORD
	Organisation du Traité de l'Atlantique Nord	OTAN
	Other Ranks	OR
	Over the Horizon	OTH
	Over the Horizon Radar	OTHR
	Over the Horizon Targeting	OHTH
P	Peace Headquarters	PHQ
	Peacetime Establishment	PE
	Permanent Representation to NAC	PERMREP
	Petroleum, Oil and Lubricants	POL
	Phase (co-ordination) Line	PL
	Pipeline	PL
	Point Defence Missile System	PDMS
	Point of Contact	POC
	Point of Impact	PI
	Port of Debarkation	POD
	Port of Embarkation	POE
	Precision Guided Missile	PGM
	Prepositioned Organizational Material Storage Site	POMSS
	Prepositioned War Reserve Stocks	PWRS
	Prepositioning of Organizational Material in Unit Sets	POMCUS
	Primary War Headquarters	PWHQ
	Principal Subordinate Command	PSC
	Prisoner of War	POW
	Privately Owned Vehicle	POV
	Psychological Warfare	PSYWAR
	Public Relations	PR

Q	Quartermaster	QM
R	Radiation Exposure State	RES
	Radiation Unit	RAD
	Railroad Transport	RRT
	Rapid Reinforcement Plan	RRP
	Rear Combat Zone	RCZ
	Reconnaissance	RECCE
	Reference	REF
	Regiment	REGT
	Reinforced Alert	RA
	Reinforcement Day (National Decision)	G-Day
	Release Point	RP
	Remotely Piloted Vehicle	RPV
	Reporting Post	RP
	Reserve	RES
	Road Transport	RT
	Rocket Launcher	R/L
	Roll-off	RO
	Roll-on	RO
	Rule of Engagement	ROE
S	Satellite Communications	SATCOM
	Scatterable Mine	SM
	Sea Launched Cruise Missile	SLCM
	Sea Lines of Communications	SLOC
	Section	SECT
	Self-Propelled	SP
	SHAPE Command Centre	SCC
	Shock Army	SA
	Short Range Air Defence	SHORAD
	Short Range Attack Missile	SRAM
	Short Range Ballistic Missile	SRBM
	Short Range Nuclear Forces	SNF
	Short Take-off and Landing	STOL
	Signal	SIG
	Simple Alert	SA
	Situation Centre	SITCEN
	Situation Report	SITREP
	Situation Summary (Intelligence)	SITSUM
	Small Arms Ammunition	SAA
	Soft Skinned Vehicle	SSV
	Southern Europe	SE
	Southern Region	SR
	Special Ammunition Storage	SAS
	Special Ammunition Supply Point	SASP
	Special Purpose Forces (USSR)	SPF
	Speed of Advance (over the ground)	SOA

	Squadron	SQN
	Staff Exercise	STAFFEX
	Standard Distribution List	SDL
	Standardization Agreement	STANAG
	Standing Operating Procedure	SOP
	Start Line	SL
	State of Readiness	SOR
	Static Alternative War Headquarter	SAWHQ
	Status of Force Agreement	SOFA
	Strategic Arms Limitation Talks	SALT
	Strategic Arms Reduction Talks	START
	Strategic Rocket Forces (USSR)	SRF
	Subject Indicator Code	SIC
	Submarine Launched Ballistic Missile	SLBM
	Succession of Command	SUCOC
	Supplementary Intelligence Report	SUPINTREP
	Supreme Headquarters Allied Powers Europe	SHAPE
	Surface-to-Air Missile	SAM
	Surface-to-Surface	SS
	Surface-to-Surface Missile	SSM
T	Table of Organization and Equipment	TOE
	Tactical Ballistic Missile	TBM
	Tactical Reconnaissance	TR
	Tactical Transport Helicopter	TTH
	Tactics	TAC
	Tank	TK
	Target	TGT
	Target Acquisition	TA
	Task Force	TF
	Task Group	TG
	Temporary Duty	TDY
	Temporary Restricted Area	TRA
	Terms of Reference	TOR
	Theatre Nuclear Forces	TNF
	Time of Arrival	TOA
	Time of Receipt	TOR
	To be Decided	TBD
	To be Determined	TBD
	Traffic Co-ordination Centre	TCC
	Transfer of Authority	TOA
	Tube-launched Optically-tracked Wire-guided Missile	TOW
U	Underwater Demolition Unit	UDU
	Underwater Destruction Team	UDT
	Unit of Radiation	RAD

V	Vertical-Short Take-off and Landing	V/STOL
	Vertical Take-off and Landing	VTOL
W	War Authorized Strength	WAS
	War Headquarters	WHQ
	War Reserve Stocks	WRS
	Warsaw Pact	WP
	Wartime Establishment	WE
	Weapon Storage Site	WSS
	Weapons Fire Zone	WFZ
	Weapons System	W/S
	Weather	WX
	Work Sheet	WS
	Working Group	WG

Y-CHE.ML

231. Afkortingen-woorden

A	AAA	Anti-Aircraft Artillery
	AAD	Advanced Ammunition Depot
	AAM	Air-to-Air Missile
	AAMG	Anti-Aircraft Machine Gun
	AAP	Allied Administrative Publication
	AAW	Anti-Air Warfare/Air-to-Air Warfare
	AB	Air Base
	ABM	Anti-Ballistic Missile
	AC	Air Co-ordinator
	A/C	Aircraft
	ACA	Airspace Control Authority
	ACC	Air(space) Control Centre
	ACK	Acknowledge
	ACO	Airspace Control Officer
	ACOS	Assistant Chief of Staff
	ACP	Allied Communications Publication/Advanced Command Post
	ACT	Air Control Team
	AD	Air Defence/Armoured Division
	ADatP	Allied Data Publication
	ADATS	Air Defence Anti-Tank System
	ADOC	Air Defence Operations Centre
	ADP	Automatic Data Processing/Allied Defence Publication
	AEP	Allied Engineering Publication
	AEW	Airborne Early Warning
	AF	Air Force
	A/F	Airfield
	AFB	Air Force Base
	AG	Army Group
	AGM	Air-Ground Missile
	AGZ	Actual Ground Zero
	AHWG	Ad Hoc Working Group
	AICV	Armoured Infantry Combat Vehicle
	AIG	Address Indicator Group
	AIIntP	Allied Intelligence Publication
	ALARM	Air Launched Anti-Radar Missile
	ALCM	Air Launched Cruise Missile
	ALO	Air Liaison Officer
	AMedP	Allied Medical Publication
	AMM	Anti-Missile Missile
	AMMO	Ammunition
	AMSP	Allied Military Security Publication
	AP	Allied Publication/Anti-Personnel/Armour Piercing
	APC	Armoured Personnel Carrier
	APDS	Armour Piercing Discarding Sabot
	APFSDS	Armour Piercing Fin Stabilized Sabot
	APOD	Airport of Debarkation

Dienstgeheim

APOE	Airport of Embarkation
ARM	Anti-Radiation Missile
ART	Artillery and Related Equipment
ASAP	As Soon As Possible
ASC	Airspace Control
ASG	Assistant Secretary General
ASM	Air-to Surface Missile
ASOC	Air Support Operations Centre
ASP	Ammunition Supply Point
AT	Anti-Tank
ATA	Actual Time of Arrival
ATBM	Anti-Tactical Ballistic Missile
ATC	Air Traffic Control
ATCC	Air Traffic Control Centre
ATD	Actual Time of Departure
ATGW	Anti-Tank Guided Weapon
ATOMAL	NATO Classification for Atomic Information
ATP	Allied Tactical Publication
ATR	Automatic Target Recognition
AU	Accounting Unit
AVTAG	Aviation Fuel (gasoline, kerosene)
AW	All Weather
AWACS	Airborne Warning and Control System
AWHQ	Alternate War Headquarters
AXP	Allied Exercise Publication
B	
BAI	Battlefield Air Interdiction
BAME	Brigade Airspace Management Element
BDA	Bomb Damage Assessment
BDE	Brigade
BDZ	Base Defence Zone
BFI	Bulk Fuel Installation
BGS	Bundesgrenz-schutz
BLT	Battalion Landing Team
BN	Battalion
BOQ	Bachelor Officer's Quarter
BTY	Battery
BW	Biological Warfare
C	
C2	Zie: CC
C3	Zie: CCC
C3I	Zie: CCCI
C3S	Zie: CCCS
CAL	Calibration
CAME	Corps Airspace Management Element
CAS	Close Air Support
CC	Command and Control (C2)
CCC	Command, Control and Communications (C3)

DIENSTGEHEIM

CCCI	Command, Control, Communications and Information (C3I)
CCCS	Command, Control, Communication System (C3S)
CCIS	Command, Control and Information System
CE	Central Europe/Chemical Energy/Communications-Electronics
CEP	Central Europe Pipeline/Circular Error Planning
CEPS	Central Europe Pipeline System
CHOD	Chief of Defence
CI	Counter Intelligence
CIC	Combat Information Centre
CIMIC	Civil Military Co-operation
CINC	Commander-in-Chief
CM	Cruise Missile
CO	Commanding Officer
COC	Combat Operations Centre
COFS	Chief of Staff
COMCEN	Communications Centre
COMINT	Communications Intelligence
COMMZ	Communication Zone
COMSEC	Communications Security
CONC	Concentration
CONUS	Continental United States
COP	Contingency Operational Plan
COS	Chief of Staff
COY	Company
CP	Command Post/Contact Point
CPX	Command Post Exercise
CR	Central Region
CSS	Combat Service Support
CTS	Cosmic Top Secret
CW	Chemical Warfare

D	D	Day
	DACOS	Deputy Assistant Chief of Staff
	DAME	Division Airspace Management Element
	DEP	Deputy
	DGZ	Desired Ground Zero
	DISTAFF	Directing Staff
	DIV	Division
	DL	Demarcation Line
	DPQ	Defence Planning Questionnaire
	DS	Decision Sheet/Directing Support/Direct Staff
	DTG	Date-Time-Group
	DZ	Dropping Zone
E	ECCM	Electronic Counter-Counter-Measures
	ECM	Electronic Counter-Measures
	EEl	Essential Element of Information
	EHF	Extremely High Frequency

DIENTSTGEHEIM

ELF	Extremely Low Frequency
ELINT	Electronics Intelligence
EMCON	Emission Control
EMP	Electromagnetic Pulse
ENCL	Enclosure
ENG	Engineering
EOB	Enemy Order of Battle
EOD	Explosive Ordnance Disposal
ESM	Electronic Support-Measures
ETA	Estimated Time of Arrival
ETD	Estimated Time of Departure
ETR	Estimated Time of Return
EUCOM	European Command (US)
EW	Early Warning/Electronic Warfare
EX	Exercise
EXOPORD	Exercise Operation Order

F

FA	Field Artillery
FAC	Forward Air Controller
FASOC	Forward Air Support Operations Centre
FCZ	Forward Combat Zone
FDC	Fire Direction Centre
FEBA	Forward Edge of the Battle Area
FLET	Forward Line of Enemy Troops
FLOT	Forward Line of Own Troops
FM	Field Maintenance/Frequency Modulation
FOFA	Follow-on Forces Attack
FORMETS	Formatting Message Text System
FSCC	Fire Support Co-ordination Centre
F_SCL	Fire Support Co-ordination Line
FSStS	Forward Storage Site
FTX	Field Training Exercise

G

GA	General Alert/Ground Attack
G-DAY	Reinforcement Day (National Decision)
GDP	General Defence Plan
GLCM	Ground-Launched Cruise Missile
GLO	Ground Liaison Officer
GM	Guided Missile
GMRD	Guard Motorized Rifle Division (USSR)
GMRR	Guard Motorized Rifle Regiment (USSR)
GMT	Greenwich Mean Time
GNR	General Nuclear Response
GSP	General Strike Plan
GTA	Guard Tank Army (USSR)
GTD	Guard Tank Division (USSR)
GW	Guided Weapon
GZ	Ground Zero

DIENSTGEHEIM

H	HAA	Heavy Anti-Aircraft Artillery
	HARM	High-Speed Anti-Radar Missile
	HD(t)B	Home Defence (territorial) Brigade
	HE	High Explosive
	HEAT	High Explosive Anti-Tank
	HEL	Helicopter/High Energy Laser
	HILEX	High Level Exercise
	HN	Host Nation
	HNS	Host Nation Support
	HOB	Height of Burst
	HOW	Howitzer
	HQ	Headquarters
	HR	Hour
HVAP	High Velocity Armour Piercing	
I	IAW	In Accordance With
	ICBM	Intercontinental Ballistic Missile
	ICM	Improved Conventional Munition
	ICV	Infantry Combat Vehicle
	IFF	Identification Friend or Foe
	IFV	Infantry Fighting Vehicle
	IGB	Inner German Border
	IM	Interceptor Missile
	IMSM	International Military Staff Memorandum
	IMSUM	International Military Staff Summary
	IMSWM	International Military Staff Working Memorandum
	INF	Infantry
	INFRA	Infrastructure
INT	Intelligence	
IR	Infra-Red	
IRBM	Intermediate Range Ballistic Missile	
J	JCA	Jamming Control Authority
	JCOC	Joint Command Operations Centre
	JCS	Joint Chiefs of Staff
K	KE	Kenetic Energy
	KEP	Kenetic Energy Penetrator
	Kt	Kiloton
L	LAA	Light Anti-Aircraft Artillery
	LAB	Low Altitude Bombing
	LD	Line of Departure
	LMG	Light Machine Gun
	LO	Liaison Officer
	LOC	Lines of Communications
	LOG	Logistics
	LOS	Line of Sight

DIENSTGEHEIM

LOX	Liquid Oxygen
LPG	Liquified Petroleum Gas
LR	Long Range
LRBM	Long Range Ballistic Missile
LZ	Landing Zone

M	MANPADS	Man Portable Air Defence System
	MARV	Manoevrable Re-entry Vehicle
	MBT	Main Battle Tank
	MCM	Military Committee Memorandum
	MCWM	Military Committee Working Memorandum
	MECH	Mechanized
	MED	Medical
	MEDEVAC	Medical Evacuation
	MET	Meteorology
	MG	Machine Gun
	MGID	Military Geographic Information and Documentation
	MICV	Mechanized Infantry Combat Vehicle
	MILCOM	Military Committee Communication
	MILREP	Military Representative
	MILSTAM	Military Staff Memorandum (international)
	MISREP	Mission Report
	MLC	Military Load Class
	MLRS	Multiple Launch Rocket System
	MNC	Major NATO Command
	MOA	Memorandum of Agreement
	MOB	Main Operating Base/Mobilization
	MOD	Ministry of Defence
	MOGAS	Motor Gasoline
	MOR	Military Operational Requirement
	MOU	Memorandum of Understanding
	MP	Military Police
	MPD	Maximum Permissible Dose
	MPE	Maximum Permissible Exposure
	MPH	Miles per Hour
	MRBM	Medium-Range Ballistic Missile
	MRD	Motorized Rifle Division (USSR)
	MRL	Multiple Rocket Launcher
	MRR	Motorized Rifle Regiment (USSR)
	MRSAM	Medium-Range Surface-to-Air Missile
	MRV	Multiple Re-entry Vehicle
	MSC	Major Subordinate Command
	MSD	Minimum Safety Distance
	MSL	Missile
	MSR	Main Supply Route
	Mt	Mega-ton
	MV	Military Vigilance
	MWHQ	Main (or mobile) War Headquarters

DIENSTGEHEIM

II-55

N	NA or N/A	Not Applicable
	NADGE	NATO Air Defence Ground Environment
	NADREX	NATO Directives for Exercises
	NAEW	NATO Airborne Early Warning
	NAMFI	NATO Air Missile Firing Installation
	NAPR	NATO Armaments Planning Review
	NASIS	NATO Subject Indicator System
	NASP	NATO Ammunition Supply Point
	NATCOM	NATO Communication (Message)
	NATINADS	NATO Integrated Air Defence System
	NATO	North Atlantic Treaty Organisation
	NBC	Nuclear, Biological and Chemical
	NBCD	NBC Defence
	NC	NATO Confidential
	NCWA	NATO Civil Wartime Agency
	NDPR	NATO Defence Planning Review
	NFL	No Fire Line
	NICS	NATO Integrated Communications System
	NIGA	Nuclear Induced Ground Activity
	NIL	Nothing (zero)
	NLT	Not Later Than
	NMR	National Military Representative
	NOP	Nuclear Operation Plan
	NOTAL	Not Disseminated to all Addressees
	NR	NATO Restricted
	NS	NATO Secret
	NSN	NATO Stock Number
	NSVN	NATO Secure Voice Network
	NSWP	Non-Soviet Warsaw Pact
	NTR	Nothing to Report
	NU	NATO Unclassified
	NUC	Nuclear
	NW	Nuclear Weapon
	NWRP	Nuclear Weapon Release Procedures
O	OBJ	Objective
	OCA	Offensive Counter Air
	OP	Observation Post
	OPCOM	Operational Command
	OPCON	Operational Control
	OPLAN	Operational Plan
	OPORD	Operational Order
	OPS	Operations
	OPSEC	Operations Security
	OR	Operational Research/Other Ranks
	ORBAT	Order of Battle
	ORD	Ordnance
	ORT(P)	Operational Readiness Test (Programme)

DIENSTGEHEIM

	OTAN	Organisation du Traité de l'Atlantique Nord
	OTH	Over the Horizon
	OTHR	Over the Horizon Radar
	OTHT	Over the Horizon Targeting
P	PDMS	Point Defence Missile System
	PE	Peacetime Establishment
	PERMREP	Permanent Representation to NAC
	PGM	Precision Guided Missile
	PHQ	Peace Headquarters
	PI	Point of Impact
	PL	Phase (co-ordination) Line/Pipeline
	POC	Point of Contact
	POD	Port of Debarkation
	POE	Port of Embarkation
	POL	Petroleum, Oil and Lubricants
	POMCUS	Prepositioning of Organizational Material in Unit Sets
	POMSS	Prepositioned Organizational Material Storage Site
	POV	Privately Owned Vehicle
	POW	Prisoner of War
	PR	Public Relations
	PSC	Principal Subordinate Command
	PSYWAR	Psychological Warfare
	PWHQ	Primary War Headquarters
	PWRS	Prepositioned War Reserve Stocks
Q	QM	Quartermaster
R	RA	Reinforced Alert
	RAD	Unit of Radiation
	RCZ	Rear Combat Zone
	RECCE	Reconnaissance
	REF	Reference
	REGT	Regiment
	RES	Radiation Exposure State/Reserve
	R/L	Rocket Launcher
	RO	Roll-off/Roll-on
	ROE	Rule of Engagement
	RP	Release Point/Reporting Post
	RPV	Remotely Piloted Vehicle
	RRP	Rapid Reinforcement Plan
	RRT	Railroad Transport
	RT	Road Transport
S	SA	Shock Army/Simple Alert
	SAA	Small Arms Ammunition
	SALT	Strategic Arms Limitation Talks
	SAM	Surface-to-Air Missile

D I E N S T G E H E I M

SAS Special Ammunition Storage
 SASP Special Ammunition Supply Point
 SATCOM Satellite Communications
 SAWHQ Static Alternative War Headquarter
 SCC SHAPE Command Centre
 SDL Standard Distribution List
 SE Southern Europe
 SECT Section
 SHAPE Supreme Headquarters Allied Powers Europe
 SHORAD Short Range Air Defence
 SIC Subject Indicator Code
 SIG Signal
 SITCEN Situation Centre
 SITREP Situation Report
 SITSUM Situation Summary (Intelligence)
 SL Start Line
 SLBM Submarine Launched Ballistic Missile
 SLCM Sea Launched Cruise Missile
 SLOC Sea Lines of Communications
 SM Scatterable Mine
 SNF Short Range Nuclear Forces
 SOA Speed of Advance (over the ground)
 SOFA Status of Force Agreement
 SOP Standing Operation Procedure
 SOR State of Readiness
 SP Self-Propelled
 SPF Special Purpose Forces (USSR)
 SQN Squadron
 SR Southern Region
 SRAM Short Range Attack Missile
 SRBM Short Range Ballistic Missile
 SRF Strategic Rocket Forces (USSR)
 SS Surface-to-Surface
 SSM Surface-to-Surface Missile
 SSV Soft Skinned Vehicle
 STAFFEX Staff Exercise
 STANAG Standardization Agreement
 START Strategic Arms Reduction Talks
 STOL Short Take-off and Landing
 SUCOC Succession of Command
 SUPINTREP Supplementary Intelligence Report

T TA Target Acquisition
 TAC Tactics
 TBD To be Decided/To be Determined
 TBM Tactical Ballistic Missile
 TCC Traffic Co-ordination Centre
 TDY Temporary Duty

	TF	Task Force
	TG	Task Group
	TGT	Target
	TK	Tank
	TNF	Theater Nuclear Forces
	TOA	Time of Arrival/Transfer of Authority
	TOE	Table of Organization and Equipment
	TOR	Terms of Reference/Time of Receipt
	TOW	Tube-launched Optically-tracked Wire-guided Missile
	TR	Tactical Reconnaissance
	TRA	Temporary Restricted Area
	TTH	Tactical Transport Helicopter
U	UDT	Underwater Destruction Team
	UDU	Underwater Demolition Unit
V	VSTOL	Vertical-Short Take-off and Landing
	VTOL	Vertical Take-off and Landing
W	WAS	War Authorized Strength
	WE	Wartime Establishment
	WFZ	Weapons Fire Zone
	WG	Working Group
	WHQ	War Headquarters
	WP	Warsaw Pact
	WRS	War Reserve Stocks
	W/S	Weapons System
	WS	Work Sheet
	WSS	Weapon Storage Site
	WX	Weather

HOOFDSTUK 24

LIJST MET AFKORTINGEN VAN NAMEN VAN AUTORITEITEN, EENHEDEN EN
INSTELLINGEN VAN DE NAVO

240. Woorden-afkortingen

A	ACE Mobile Force	AMF
	Agency for the Co-ordination of Inland Transport in Central Europe	
	Airborne Warning and Control System	ACTICE
	Allied Air Forces, Central Europe	AWACS
	Allied Command Atlantic	AAFCE
	Allied Command, Channel	ACLANT
	Allied Command Europe	ACCHAN
	Allied Command Europe Air Defence Ground Environment	ACE
	Allied Forces, Central Europe	AADGE
	Allied Forces, Northern Europe	AFCENT
	Allied Forces, Southern Europe	AFNORTH
	Allied Land Forces, Schleswig-Holstein and Jutland	AFSOUTH
	Allied Land Forces, Southern Europe	LANDJUT
	Allied Long Lines Agency	LANDSOUTH
	Allied Radio Frequency Agency	ALLA
	Allied Tactical Air Force	ARFA
	Arms Control and Disarmament Agency	ATAF
	Assistant Chief of Staff	ACDA
	Atlantic Council	ACOS
		AC
B	Benelux Sub-area Channel	BENECHAN
	British Army of the Rhine	BAOR
	Bureau for the Co-ordination of Civil Aviation	BOCCA
C	Central Army Group, Central Europe	CENTAG
	Central Europe Pipeline System	CEPS
	Channel Command	CHANCOM
	Chief of Defence	CHOD
	Chief of Staff	COFS/COS
	Civil Aviation Planning Committee	CAPC
	Civil Defence Committee	CDC
	Commander, Ace Mobile Force	COMAMF
	Commander, Allied Air Forces Central Europe	COMAAFCE
	Commander, Allied Forces Baltic Approaches	COMBALTAP
	Commander, Allied Land Forces, Schleswig-Holstein and Jutland	COMLANDJUT
	Commander, Benelux Sub-Area Channel	COMBENECHAN
	Commander, Central Army Group, Central Europe	COMCENTAG
	Commander, Fourth Allied Tactical Air Force, Central Europe	COMFOURATAF

Commander-in-Chief	CINC
Commander-in-Chief, Allied Forces Central Europe	CINCENT
Commander-in-Chief, Allied Forces Northern Europe	CINCORTH
Commander-in-Chief, Allied Forces Southern Europe	CINSOUTH
Commander-in-Chief, Channel	CINCHAN
Commander-in-Chief, Royal Netherlands Army	CINCENLA
Commander-in-Chief, US Air Force, Europe	CINCUSAFE
Commander-in-Chief, US Army, Europe	CINCUSAREUR
Commander-in-Chief, US Naval Forces, Europe	CINCUSNAVEUR
Commander Northern Army Group, Central Europe	COMNORTHAG
Commander, Second Allied Tactical Air Force, Central Europe	COMTWOATAF
Conference of National Armaments Directors	CNAD
D Defence Planning Committee	DPC
Defence Shipping Agency	DSA
Deputy SACEUR	DSACEUR
G German Territorial Northern Command	GTNC
German Territorial Southern Command	GTSC
I International Military Staff	IMS
International Staff	IS
J Joint Chief of Staff	JCS
L (Allied) Land Forces, Schleswig-Holstein and Jutland	LANDJUT
(Allied) Land Forces, Southern Europe	LANDSOUTH
M Major NATO Command	MNC
Major Subordinate Command	MSC
Military Agency for Standardization	MAS
Military Committee	MC
Military Representative	MILREP
Ministry of Defence	MOD
N National Long-Lines Agency	NALLA
National Military Representative	NMR
NATO Defence College	NADEFCOL
NATO Integrated Communications System Management Agency	NICSMA
NATO Maintenance and Supply Agency	NAMSA
NATO Maintenance and Supply Organization	NAMSO
NATO Wartime Oil Organization	NWOO
NATO Wartime Refugees Agency	NWRA

DIENSTGEHEIM

	North Atlantic Assembly	NAA
	North Atlantic Council	NAC
	North Atlantic Military Committee	NAMILCOM
	North Atlantic Treaty Organization	NATO
	Northern Army Group, Central Europe	NORTHAG
	Nuclear Planning Group	NPG
P	Permanent Representation to NAC	PERMREP
	Planning Board for European Inland Surface Transport	PBEIST
	Planning Board for Ocean Shipping	PBOS
	Ports and Beaches and Inland Waterways Transport	PB/IWT
	Prepositioning of Organizational Material Configured in Unit Sets	POMSS
	Principal Subordinate Command	PSC
R	Royal Netherlands Air Force	RNLAF
	Royal Netherlands Army	RNLA
	Royal Netherlands Navy	RNLN
S	SACEUR Representative	SACEURER
	Secretary General	SECGEN
	Secretary of Defence	SECDEF
	Senior Civil Emergency Planning Committee	SCEPS
	SHAPE Command Centre	SCC
	SHAPE Technical Centre	STC
	Strategic Air Command	SAC
	Supreme Allied Commander Atlantic	SACLANT
	Supreme Allied Commander Europe	SACEUR
	Supreme Headquarters Allied Powers Europe	SHAPE
T	Second Allied Tactical Air Force, Central Europe	TWOATAF
U	US Army Europe	USAREUR
	US European Command	USEUCOM

241. **Afkortingen-woorden**

A	AADGE	Allied Command Europe Air Defence Ground Environment
	AAFCE	Allied Air Forces, Central Europe
	AC	Atlantic Council
	ACCHAN	Allied Command, Channel
	ACDA	Arms Control and Disarmament Agency
	ACE	Allied Command Europe
	ACLANT	Allied Command Atlantic
	ACOS	Assistant Chief of Staff
	ACTICE	Agency for the Co-ordination of Inland Transport in Central Europe
	AFCENT	Allied Forces, Central Europe
	AFNORTH	Allied Forces, Northern Europe
	AFSOUTH	Allied Forces, Southern Europe
	ALLA	Allied Long Lines Agency
	AMF	ACE Mobile Force
	ARFA	Allied Radio Frequency Agency
	ATAF	Allied Tactical Air Force
	AWACS	Airborne Warning and Control System
B	BAOR	British Army of the Rhine
	BENECHAN	Benelux Sub-area Channel
	BOCCA	Bureau for the Co-ordination of Civil Aviation
C	CAPC	Civil Aviation Planning Committee
	CDC	Civil Defence Committee
	CENTAG	Central Army Group, Central Europe
	CEPS	Central Europe Pipeline System
	CHANCOM	Channel Command
	CHOD	Chief of Defence
	CINC	Commander-in-Chief
	CINCENT	Commander-in-Chief, Allied Forces Central Europe
	CINCHAN	Commander-in-Chief, Channel
	CINCNORTH	Commander-in-Chief, Allied Forces Northern Europe
	CINCRNLA	Commander-in-Chief, Royal Netherlands Army
	CINC SOUTH	Commander-in-Chief, Allied Forces Southern Europe
	CINCUSAFE	Commander-in-Chief, US Air Force, Europe
	CINCUSAREUR	Commander-in-Chief, US Army, Europe
	CINCUSNAVEUR	Commander-in-Chief, US Naval Forces, Europe
	CNAD	Conference of National Armaments Directors
	COFS	Chief of Staff
	COMAAFCE	Commander, Allied Air Forces Central Europe
	COMAMF	Commander, Ace Mobile Force
	COMBALTAP	Commander, Allied Forces Baltic Approaches
	COMBENECHAN	Commander, Benelux, Sub-Area Channel

DIENSTGEHEIM

	COMCENTAG	Commander, Central Army Group, Central Europe
	COMFOURATAF	Commander, Fourth Allied Tactical Air Force, Central Europe
	COMLANDJUT	Commander, Allied Land Forces, Schleswig-Holstein and Jutland
	COMNORTHAG	Commander Northern Army Group, Central Europe
	COMTWOATAF	Commander Second Allied Tactical Air Force, Central Europe
	COS	Chief of Staff
D	DPC	Defence Planning Committee
	DSA	Defence Shipping Agency
	DSACEUR	Deputy SACEUR
G	GTNC	German Territorial Northern Command
	GTSC	German Territorial Southern Command
I	IMS	International Military Staff
	IS	International Staff
J	JCS	Joint Chief of Staff
L	LANDJUT	(Allied) Land Forces, Schleswig-Holstein and Jutland
	LANDSOUTH	(Allied) Land Forces, Southern Europe
M	MAS	Military Agency for Standardization
	MC	Military Committee
	MILREP	Military Representative
	MNC	Major NATO Command
	MOD	Ministry of Defence
	MSC	Major Subordinate Command
N	NAA	North Atlantic Assembly
	NAC	North Atlantic Council
	NADEFCOL	NATO Defence College
	NALLA	National Long-Lines Agency
	NAMILCOM	North Atlantic Military Committee
	NAMSA	NATO Maintenance and Supply Agency
	NAMSO	NATO Maintenance and Supply Organization
	NATO	North Atlantic Treaty Organization
	NICSMA	NATO Integrated Communications System Management Agency
	NMR	National Military Representative
	NORTHAG	Northern Army Group, Central Europe
	NPG	Nuclear Planning Group
	NWOO	NATO Wartime Oil Organization
	NWRA	NATO Wartime Refugees Agency

Dienstgeheim

P	PB/IWT	Ports and Beaches and Inland Waterways Transport
	PBEIST	Planning Board for European Inland Surface Transport
	PBOS	Planning Board for Ocean Shipping
	PERMREP	Permanent Representation to NAC
	POMSS	Prepositioning of Organizational Material Configured in the Unit Sets
	PSC	Principal Subordinate Command
R	RNLA	Royal Netherlands Army
	RNLAF	Royal Netherlands Air Force
	RNLN	Royal Netherlands Navy
S	SAC	Strategic Air Command
	SACEUR	Supreme Allied Commander Europe
	SACEURER	SACEUR Representative
	SACLANT	Supreme Allied Commander Atlantic
	SCC	SHAPE Command Centre
	SCEPS	Senior Civil Emergency Planning Committee
	SECDEF	Secretary of Defence
	SECGEN	Secretary General
	SHAPE	Supreme Headquarters Allied Powers Europe
	STC	SHAPE Technical Centre
T	TWOATAF	Second Allied Tactical Air Force, Central Europe
U	USAREUR	US Army Europe
	USEUCOM	US European Command

Y-CHE.ME

Y-CHE.ME

Y-CHE.MI

Y-CHE.MI

Y-CHE.MI